

LIETUVIŲ

DIENOS

ŽUVUSIEMS KARIAMS PAMINKLAS KARO MUZIEJAUS SODELY KAUNE

(Kopija, medžio drožinys)

1974 M. VASARIO MĖN.

LITHUANIAN DAYS

FEBRUARY

1974

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1974, vasarais Nr. 2 (141)
Eina XXV metai
February, 1974 No. 2 (147)
Volume XXV

Redakcinė kolegija / Editorial Staff

DALILA MACKIALIENĖ □ PRANAS GASPARONIS
□ VACYS PRIŽGINTAS □

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

ANTHONY F. SKIRIUS

Administratorius / Circulation Manager

GEDIMINAS RUKŠĖNAS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.
If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina \$1. Single Copy \$1.

Prenumerata metams \$9.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$9.00 per year in any country of the world.
Garbės prenumerata / Honorary subscription \$15.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California"

TURINYS / CONTENTS

Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!
Vyr. Lietuvos Išleisvinimo Komitetas .. 3
Dailininkui Adomui Varnui 95 metai.
Iliustruotas sukakties reportažas. 4
M. Makrickas, Čikagoje. Beletristika. 6
Žvilgsnis į L. Žurnalistų Sąjungos veiklą.
J. Šešupio iliustruotas reportažas. 9
Miegas. Iliustruotas reportažas. 10
A. Pagramantis, Jeigu... 10
"Niekam pasauly aš nepavydžiu..." 11
R. K. Vidžiūnienė, Pokštas, Beletristika. .. 12
J. M., Miniatiūros. 13
Toronto L. Sporto Klubo "Vyties" 25 metai.
Sukaktuvinė apžvalga, ilustr. F. Žitkutė. . 14
J. Žilevičius, šis tas iš Lietuvių Muzikologijos istorijos. Iliustruota. 16
ILIUSTRUOTA KRONIKA. 18

ENGLISH SECTION

February 16th then and now. 19
The Beginning of Married Life. Chapter XVII.
A novel by J. Tininis. 20
Lithuania in Philately (7). By A. Bernotas. .. 21
Where do the Russians send the Siberians? .. 22
LITHUANIANS MAKE NEWS. 22

Lietuviškos Radijo Programos.

ADMINISTRACIJA RAŠO:

Dėl nepaprasto išlaidų pakilimo, LD žurnalo prenumerata 1974 metams pakeliama vienu doleriu — iki \$10 metams.

Atskiro nr. kaina — \$1.

"Lietuvių Dienų" leidykla

LD Prenumeratorių žiniai

Visi 1974 m. "Lietuvių Dienų" prenumeratoriai, nežiūrint, kad jie būtų anksčiau atsilyginę, turi teisę gauti už pusę kainos dvi mūsų išleistas plokšteles: Liet. kompozitorių dainų rečitalis — Stasės Klimaitės Dainos ir Poezija ir proza — Keturi autoriai — P. Andriušis, Bern. Brazdžionis, A. Gustaitis ir St. Santvaras.

Abi plokšteles užsisakydami prenumeratoriai gauna tik už \$5. (LD atnaujinimo vokelyje pažymėta "už plokšteles"). Kas prenumeratą esate jau atsiuntę, prašome siųsti tik čekį, pažymėję "už plokšteles", adresu: 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029.

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Žuvusiems kariams paminklas, buvęs Karo Muziejaus sodely Kaune. Inž. Paulius Varis
Medžio drožinys, 20" aukščio

Replika of the Monument for the Fallen Warriors, in the War Museum Garden, Kaunas. (Wood sculpture by Eng. P. Varis).

VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBĖ TEŽYDI!

Vasario 16-sios aktas yra mūsų tautos ilgų metų kovos, ištvermės ir vilties vaisius. Kartu tas Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo nutarimas yra tiek jį priėmusios Lietuvos Tarybos, tiek mūsų tautos visų vadovujančių sluoksnių vieningo nusistatymo išraiška.

1918 metų Lietuvos padėtis ir tarptautinė politika mūsų tautai nebuvo viltingos. Tik tautos ryžtas ir jos vadovujančių sluoksnių vieningumas atstatė Lietuvos valstybinę nepriklausomybę, o savanorių kraujo ir gyvybių aukos ją apgynė nuo priešų.

Šių dienų mūsų tautos istorinėse sutemo- se Lietuvos valstybinės nepriklausomybės at- statymo aktas ir faktas turi visiem lietuviams ypatingos reikšmės ir vertės: kaip švyturys ir kelrodis, kaip palikimas ir įsipareigojimas ir kaip padrąsinimas bei užtikrinimas.

Kaip švyturys ir kelrodis jis veda mūsų tautą Lietuvos valstybingumo keliu. Apie mūsų tautos šio meto rezistenciją okupantui žino visas pasaulis. Mūsų išeivija taip pat stengiasi Lietuvos valstybingumo bylą išlai- kyti gyvą.

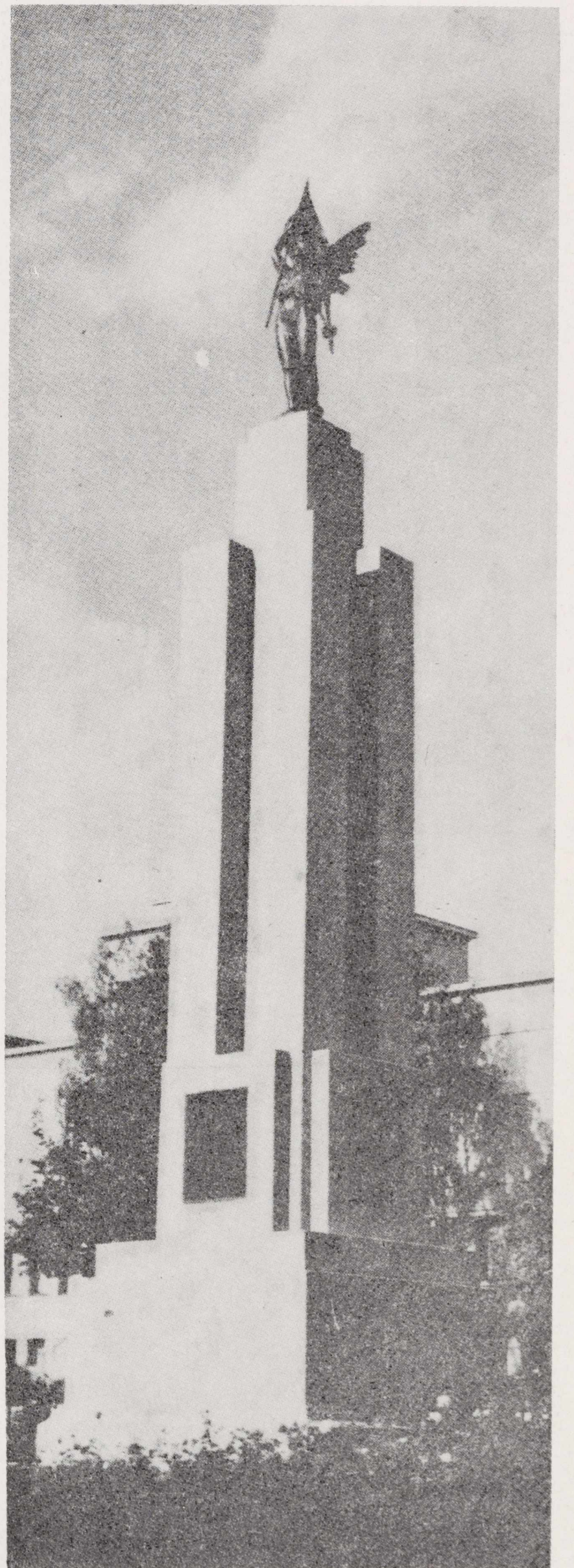
Kaip palikimas ir įsipareigojimas Vasario 16-sios aktas skelbia su poetu, kad "be aukų ir kovos laisvos nebuvo Lietuvos", ir šaukia kiekvieną lietuvi, kur jis begyventų, ką be- veikėtų, kokius išteklius beturėtų, savo darbu, žiniomis ir lėšomis dėtis į mūsų tautos visuo- tines pastangas išsivaduoti iš svetimųjų prie- spaudos ir jungo.

Kaip padrąsinimas ir užtikrinimas jis pri- mena, kad visos imperijos ir jų grobuoniš- kas viešpatavimas ateina ir praeina, o ne- praeina tik Žmogaus ir Tautos laisvės sie- kimai.

Ir dabartinėje Lietuvos padėtyje, nors šio meto pasaulio likimo vairuotojai, siekdami atlydžio Rytų-Vakarų santykiuose, gali ku- riam laikui užsimerkti prieš sovietinio kolo- nializmo negandą.

Vasario šešioliktosios aktas visai mūsų tautai, o ypatingai laisviesiems lietuviams, yra Lietuvos laisvės kovos ištvermės ir lai- mėjimo vilties neišsenkantis šaltinis!

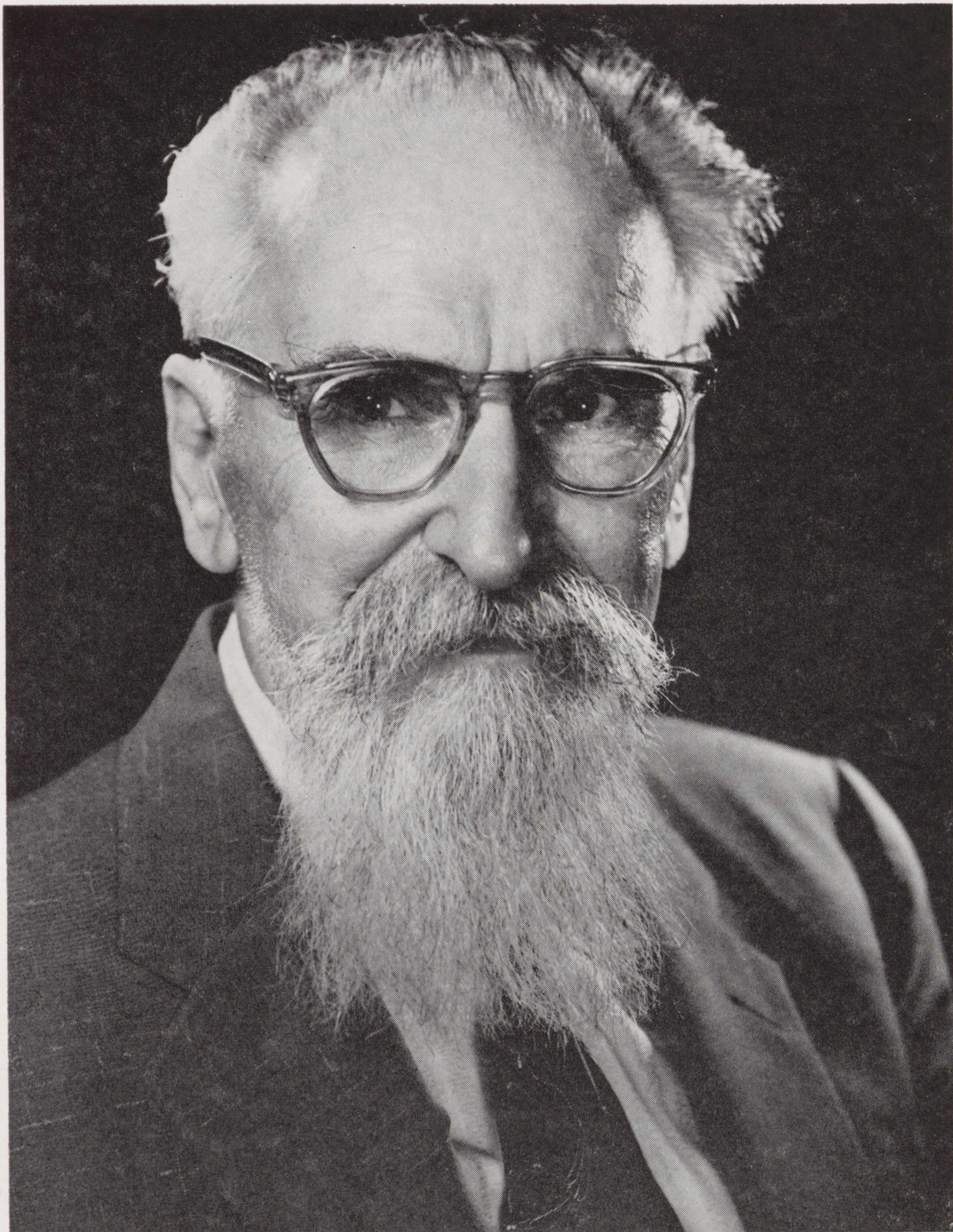
*Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo
Komitetas*

Laisvės paminklas Kauno Karo Muziejaus sode- ly nepriklausomybės metais.

Juozo Zikaro kultūra

Statue of Liberty in Kaunas, Sculpture by J.Zikaras

Dailininkas Adomas Varnas.

Foto V. Maželis

Artist A. Varnas, who recently celebrate his 95th birthday.

DAILININKUI ADOMUI VARNUI 95 METAI!

Jo energingumas, giedri nuotaika, pajėgumas kurti yra neprilygstami.

Dailininko Adomo Varno gyvenimas apvainikuotas dideliais meniniais laimėjimais. Jo dekoratyvinis menas, figūrinės kompozicijos, gamtovaizdžiai, portretai, šaržai, miestų architektūriniai suižetai, istorinių įvykių atvaizdavimas drobėje yra skaičiuojami šimtais. Didelės vertės yra pašto ženklų ir pirmųjų litų projektai. Jis yra padaręs nemaža grafikos darbų, naudodamasis ornamentais, paimtais iš lietuvių liaudies medžio architektūros.

Be dailės darbų dailininkas Varnas, bekeliaudamas po Lietuvos kraštą, rinko tautodailės dirbinius, darydamas tūkstančių būdingų lietuviškų kryžių nuotraukas, sudarydamas iš jų lietuvių liaudies meno albumą, kurio dalis buvo išstatyta Tarptautinėje parodoje Italijoje.

Džiaugėsi Lietuva pirmosiose savo nepriklausomybės dienose, kai Adomas Varnas atėjo į pirmaujančias lietuvių inteligentų eiles mokyti, kurti ir dirbti visuomeninį darbą.

Visą 1914-1918 metų pilną varginančio karo laikotarpį Adomas Varnas pašventė Lietuvos visuomeniniam darbui. Odesoje ir Petrapily globojo lietuvius pabėgėlius, tuo pačiu metu rinkdamas medžiagą savo tolimesnei kūrybai. Po karo grįžęs Lietuvon, šalia tapymo portretų ir peizažų kūrė dekoracijas lietuviškam teatrui.

Jau įsikūręs Kaune, įsteigė savo meno studiją iš kurios vėliau išsivystė Meno mokykla.

Adomas Varnas daug prisidėjo prie M. K. Čiurlionio paveikslų pargabenimo iš Rusijos į Kauną ir yra vienas iš pirmųjų Čiurlionio galerijos steigėjų Kaune.

Pirmojo pasaulinio karo metu daugiausia yra tapęs ir sukūręs visą eilę mūsų žymiųjų asmenų portretų: dr. J. Basanavičiaus, T. Žilinsko, M. Yčo, J. Jablonskio ir kt. Nepriklausomybės metais yra sukūręs visą eilę mūsų literatūros kori-

A. Varnas MINDAUGO VAINIKAVIMAS
Coronation of King Mindaugas (1215), oil painting by A. Varnas

A. Varnas. PEISAŽAS

Landscape, oil painting by A. Varnas

fejų portretų mokykloms. Portretų jis yra piešęs iki savo vėlyvųjų metų. Jo portretai turi charakteringą "varnišką" charakterį — tamsoką koloritą; jie labai individualiai atskleidžia vaizduojamo asmens būdą ir net profesiją. Neprilygstamas vaizduojamo asmens vidaus supratimas bei išriškinimas ir meninis formos apipavidalinimas A. Varną iškelia iš visų mūsų dailininkų portretistų. Gebėjimas pagauti charakteringus asmens bruožus atsispindi ir jo šaržuose, kurie sudėti į leidinį "Ant politikos laktų", kur dailininkas pasirodo kaip didžio talento šaržų kūrėjas.

Dailininko Varno gausi kūryba skirstytina į kelis periodus, bet tai jau išsamaus studijinio darbo uždavinys; tokios studijos dailininkas turėtų dar gyvas sulaukti.

Sukaktuvininkui linkime geros sveikatos ir daug kūrybingų metų!

A. Varnas.

VASARA LIETUVOJE

Summer time in Lithuania. Oil painting by Adomas Varnas

A. Varnas, ALYVOS.

Olives, oil painting by A. Varnas

Čikagoje

Nors pradžioje Pultinevičius ir pageidavo, kad laiškas iš Vinco Kalasausko neateitų taip greitai, šis jo nusistatymas buvo labai trumpalaikis. Jis pradėjo laiško laukti jau po poros dienų, o šeštadienį jo taip tvirtai tikėjosi, kad paštininkui teatnešus tik laikraščius, pasijuto skaudžiai apviltas.

— Bet, ponas Pultinevičiaus, — tarė matydamas jo reakciją kapitonas, — ar jūs nepagalvojate, kad laiškas dar vos teturėjo laiko nueiti? Žinote, kad dabar Amerikos paštai jau nėra tokie, kokius juos radome čia atvažiavę?

— Man reikėjo siųsti oro paštu, — apgalvestavo Pultinevičius.

— Tai nebūtų sudarę didelio skirtumo. Išvis, mano nuomone, neapsimoka jaudintis dėl dienos, kitos. Jūsų adresatas gi nesės rašyti atsakymo tą pačią dieną — jam tai per daug svarbus dalykas, kad šoktų vykdyti gerai neapsvarstęs ir neapgalvojęs. Dar aptars šeimoje, sukviess artimesnius gimines iš kokio nors Detroito ar Klyvlendo pasvarstyti, ką tokiam dypukui galima rašyti, o ką ne, o jeigu nevedęs, tai nešis į klubą ir pas kleboną. Žinote gi vietinius. O kai galiausiai apsispręs, tai rašymas užtruks mažiausia tris ar keturias dienas. Nebent, jei neraštingas — tada klube bartenderis jam parašys vienu atsisėdimu.

— Ne, Kalasauskai visi raštingi.

— Tada, kaip matote, užtruks ilgiau. Jumis dėtas, aš nė nepradėčiau laiško laukti anksčiau kaip už kokio mėnesio.

Pultinevičius griebėsi už galvos. Laukti visą mėnesį jis jokių būdu neturėtų kantrybės.

— Kaip tai — neturėtumėte kantrybės? Ką gi jūs darytumėte?

— Na... Papparščiausia viską užmirščiau. Matyčiau, kad nėra vilties.

Čia jis klydo. Praslinko ne tik vienas mėnuo, bet ir du, o vilties jis vis dar nenustojo.

— Greičiausia, Vincas pats dar laukia iš kur nors tikresnių žinių, kad paskui galėtų man geriau atsakyti.

— Ponas Pultinevičiaus, tai, ką jūs sakote, yra tik niekuo nepagrįstas savęs raminimas. Man labai nemalonu šitaip kalbėti, bet aš manau, kad laiško iš Kalasausko nebus.

Pultinevičius net krūptelėjo.

— Tai mislinate, kad jis mano laiško visai negavo?

— Greičiausia, gavo, bet neturi ko jums pranešti. Pats, galbūt, apie savo seserį nieko nežino, dėl to norėjo susisiekti su jumis ir pasiteirauti. Matydamas, kad nieko nežinote ir jūs, nejaučia noro daugiau nė rašyti. Be to, jis turėtų būti jau gana senas žmogus.

— Tai tiesa. Jau turi per septyniasdešimt.

— Matote! Tokiame amžiuje rašyti laiškus nėra lengva. Greičiausia, viską jau ir užmiršo.

— Reikėtų priminti.

— Rašyti dar kartą? Bus taip pat, kaip ir su pirmuoju. Turėtumėte pats nuvažiuoti į Čikagą ir su juo pasimatyti asmeniškai.

— Važiuoti į Čikagą! Tokia kelionė!

Tačiau ši mintis taip tvirtai įstrigo Pultinevičiaus galvoje, kad paskui jos jau nebebuvo galima iš ten iškrapštyti. Pasitarus su Tinkoriumi, šis jam pasakė lygiai tą patį, kaip ir kapitonas — net beveik tais pačiais žodžiais.

— Turite pasimatyti asmeniškai.

— Bet tai tokia didelė kelionė...

— Užtruks dieną, kitą. Ar šiais metais jau turėjote atostogas?

— Dar ne. Vis lūkuriavau, sakiau, gal Kalasauskas pakvies mane atvažiuoti...

— Na, matote! Tai važiuokite nekviestas.

— Bet šitaip, tai nežinia, nė kur, nė pas ką...

— Jo adresą turite, o jei reikės apsisototi kur nors kitur, aš jums duosiu adresus poros savo draugų. Iš Skvireltauno yra tiesioginis ryšis su Čikaga lėktuvu — labai patogiai. Išsėdate čia, išsėdate jau vietoje.

— Ne, lėktuvu, tai jau ačiū — ne!

— Dabartiniu metu, tai saugiausia kelionė.

— Taip sakote užtai, kad pats esate aviatorius.

— Pamėginkite nors vieną kartą. Žmogui numirti nebuvusiam ore, tai didelis nuostolis.

— Dar didesnis nuostolis numirti ore, — gan vykusiai atsikirto Pultinevičius.

Vadinas, pasirinkimas liko tik tarp autobuso ir traukinio, ir Pultinevičius išsirinko pastarąjį. Pirmiausia iš Skvireltauno popietį į Niujorką; ten vakare persėsti į Dvidešimtojo Amžiaus Ekspresą; sekantį rytą gerais pusryčiais (kaip paaikškino stotyje bilietai parduojamas) jau La Salle stotyje Vėjuotame Mieste, kaip amerikiečiai kartais pravardžiuoja Čikagą. Sėdimu vagonu į abu galus šimtas ir septyni. Keliauti šiame krašte yra labai brangu.

Tai pripažindamas, Tinkorius jį nemokamai aprūpino maistu, kad nereikėtų eiti į va-

goną-restoraną. Gi kapitonas Mingėla, jau spėjęs savo naujajame darbe kiek prasigyventi, nutarė ilgiau neatidėliodamas įvykdyti savo seną svajonę — įsigyti automobilį — kad galėtų Pultinevičių pavėžinti į geležinkelio stotį. Nusipirko seną, žalią, bet dar gerai važiuojantį Ševį. Ir pavėžino.

Kelionė į Niujorką pažįstamomis ir matytomis, ar bent panašiomis į Skvireltauno apylinkes vietomis buvo gana maloni. Kelias ėjo paupiu tarp aukštų kalnelių, panašių į Vižainio kalvas, tik apaugusių miškais, kuriuose medžių lapai jau buvo vietomis pradėję geltonuoti. Tačiau Niujorkas, nors nebepirmą sykį matomas, jį nemaloniai prirenkė, kaip ir kiekvieną kartą. Atsipeikėjo tik iš jo išvažiavęs, bet greitai sutemo, ir Pultinevičius užmigo.

Kai ryte pabudo ir pažiūrėjo pro langą, Pultinevičiaus širdis net pašoko ir suspurdėjo iš džiaugsmo — aplinkui, kiek apėmė akys, plėtėsi lyguma. Net debesiai čia buvo kitojie — tai jau buvo lygumų debesiai, didesni, tolimesni, nejudresni, svarbesni ir reikšmingesni už visa, ką galėjai aplink save matyti ant žemės. Šitokios lygumos Pultinevičius dar nebuvo matęs nuo tada, kai paliko savo namus Užplyniuose, esančius tokios pat lygumos pakraštyje. Tik su tuo skirtumu, kad ten, atsigręžęs į pietus ar vakarus, matai viena ant kito kopiančias kalvas ir tolumoje mėlyną Vižainio ir Vištyčio aukštumų sieną. Jau labai senai Pultinevičius buvo su tokiu susijaudinimu džiaugęsis kelione — tiktai savo vaikystėje. Tačiau Čikaga jam buvo toks sukrėtimas, kad ji nušlavė ir užnuodijo net lygumų paliktą įspūdį.

Čikagos išvaizdos nėra ko aprašinėti. Žmonės neperka knygų ir neprenumeruoja žurnalų tam, kad galėtų pasiskaityti apie mėšlynus. Versti skaitytoją pergyventi tai, ką pergyveno Pultinevičius, jį įvažiavęs, būtų nuodėmė prieš artimo meilę.

Stotyje šiaip taip susirado taksi ir pasakė Kalasausko adresą. Kelionė buvo labai ilga, ar gal tik taip atrodė dėl gatvių vienodumo ir namų panašumo — vis tos pačios suodinos lūšnos po apsiniaukusiu, suodinu dangumi; niekur nė medžio, nė gėlės; net dvokimas ore visur buvo to paties kvapo. Galiausiai taksis sustojo vienoje į kitas panašioje gatvėje prie vienos į kitas panašios trobos, vieno aukšto, su veranda priekyje, kur ant supamosios kėdės sėdėjo ir žiopsojo senas žmogus. Pultinevičiui dilgtelėjo krūtinėje: gal tai ir buvo jo švogerys?

Kai užkopė laipteliais ir pasižiūrėjo iš arti, bematant suvokė, kad tai ne Kalasauskas — visai neatrodė panašus į jo žmonos giminę: buvo žemas, labai plačių pečių, plačios burnos ir plačių plaštakų, kurias laikė pasiklojęs ant kelių.

— Labą rytą, — tarė jam Pultinevičius mėginančiai, dar nežinodamas, ar tai lietuvis.

Užuot atsakęs, senis pradėjo sūpuotis. Dar nesenai su tokiu dėmesiu stebėjęs taksio sustojimą, Pultinevičiaus išsėdimą, taksio nuvažiavimą ir Pultinevičiaus pirmuosius žingsnius šia kryptimi, dabar jis net nežiūrėjo į jį, o į priešingą gatvės pusę.

Aš ieškau Vinco Kalasausko, kuris gyvena šituose namuose. Esu jo giminaitis, — aiškino Pultinevičius, vis dar lietuviškai, bet jau netokiu tvirtu balsu. — Vincas Kalasauskas yra mano žmonos brolis, kitaip sakant...

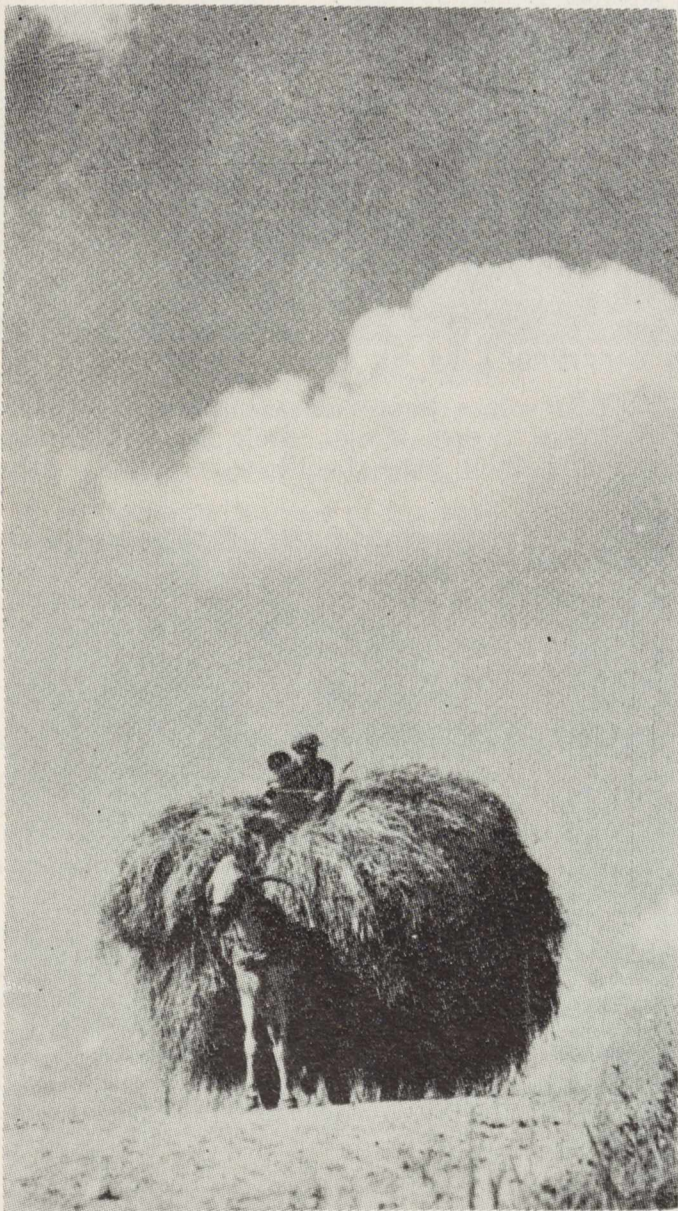
Aušinti burną nebuvo jokios prasmės — senis netik neklausė, bet dar pradėjo taip pašėliškai suptis, kad girgždėjo ir braškėjo kiekviena lenta sutręšusiose verandos grindyse, į kurias garsiai trynėsi pavažos. Žmogėnas, matyt, visai nesuprato lietuviškai. Pultinevičius tada ėmė grabaliotis angliškai. Nepadėjo nė tai. Vos jam atvėrus burną, senis kiekvieną kartą imdavo suptis su tokiu greičiu, jog nebuvo galima girdėti nė žodžio. Pultinevičius dar mėgino rusiškai ir vokiškai, bet vis su tais pačiais rezultatais.

Netikėtai iš mažo, vielų tinklu užtaisyto langelio, turbūt, išvietės, nes viduje ant jo buvo sukrauti tualetinio popierio ritiniai, pasigirdo garsus, labai nosinis moters balsas lietuviškai:

— Kas ten, Džėnai, ar sėlsmonas?

Pultinevičius net krūptelėjo, kai plati senio burna dar labiau išsiplėtė ir iš jos staiga prasiveržė verksmingas, panašus į ožio me-

Paskutinė lankos šieno kelionė į kluoną.
The last trip to the barn.

kenimą, šauksmas, taip pat lietuviškai:

— Ne, čia koks dypuks!

— O kokio veinio jisai nor?

— Kalasaucko!

— Aš uoj ateinu! — energingai prižadėjo ji.

Sušniokštė nuleistas vanduo, ir po kelių sekundžių prasivėrė priemenios durys. Boba atsargiai iškišo galvą. Vienas žvilgsnis į jos veidą paaiškino jos nosinį ištarimą. Su tokia nosimi galima rytais žadinti kareivines.

— Ko tau reik?

— Vinco Kalasausko, — tvirtai atsakė Pultinevičius.

— Kalasaucko nēr. Gošpitoliuje.

Pultinevičių nustebino tai, kad ji sakė „gošpitolius“, kai tuo tarpu visi Skvireltauno vietiniai sakydavo „gošpitolė“.

O kur tasai „gošpitolius“ yra ir kaip jį galima iš čia geriau pasiekti? — labai mandagiai ir maloniai pasiteiravo Pultinevičius.

— O kas tau galvoj, kur jis yra, tu durnas dypuk! Eik šalin nuo mano stubos, ba tuoj pašauksiu polysmoną!

Kaimynystėje pradėjo atsidarinėti langai ir pro juos kyšioti žilos ar plikos senių galvos. Matydamos nieko nepešias ir nenorėdamos kelti skandalo, Pultinevičius nulipo žemyn laipteliais ir pamažu nužingsniavo gatve, dar girdėdamas už savo nugaros įvairius lietuviškus komentarus. Dabar jis net nežinojo, kuria kryptimi eiti atgal į geležinkelio stotį. Pirmoji mintis buvo rasti kelią ir važiuoti namo, tačiau po valandėlės, kiek apriėmęs, jis nutarė taip lengvai nepasiduoti, o mėginti savo paties jėgomis ieškoti ligoninėje švogerio, jeigu jis tikrai ten būtų.

Kai tuščioje gatvėje pasimaišė taksis, Pultinevičius jį pamojo ir parodė šoferiui Tinkoriaus duotus jo pažįstamų adresus.

— Kuris arčiau? — paklausė jis.

Šoferis, dar jaunas vaikinąs, supratęs, kad Pultinevičius yra emigrantas, užkalbino jį visai gražiai ukrainietiškai. Šis, kelis metus D. P. stovyklose su ukrainiečiais gyvenęs ir dirbęs, buvo pramokęs ir jų kalbos, nors kartais turėdavo prisidurstyti rusiškais žodžiais. Pultinevičiui atsiliėpus ukrainietiškai ir paaiškiaus, kad yra lietuvis, šoferis pasidarė labai draugiškas.

— Šis adresas yra visai arti, tik trys blokai

... Nuo šakų nukrito paskutiniai lapai, į dausas baigia išskristi paskutiniai keliauninkai paukščiai. Neliko nei vakariniam dangaus skliaute saulės atspindžiais nurausvinto debesėlio...

...the trees are barren, the birds have gone... not even a crimson cloud is seen on the western horizon...

į pietus, — paaiškino jis, — o anas jau daug toliau.

Reikėjo apsistoti kiek galima arčiau Kalasausko būstinės, ir Pultinevičius paprašė jį vežti pas pirmąjį.

— Ir nuvažiavus paprašysiu vieną minutę palaukti, — aš užmoksiu, — tarė jis kelionės metu, — nes nežinau, ar bus namie. Dienos metas, žmonės dirba. Tada turėčiau važiuoti į antrąjį.

Jūsų giminės?

— Ne. Mano draugas davė adresus savo pažįstamų pasistojimui.

— Jūsų vietoje, būčiau važiavęs anuo adresu.

— Kodėl?

— Turtuolių rajonas. Vieni milijonieriai. Būtumėt gerai pasiviešėjęs, išsigėręs, dar pinigų gavęs.

— Bus gerai ir čia, — nusijuokė Pultinevičius. — Ar tai jau šis rajonas yra blogas?

Nėra blogas, tik žmonės čia neturtingi. Tiesą pasakius, aš ir pats čia gyvenu netoliese, Kotliarevskio gatvėje prieš šv. Kirilo. Štai ir jūsų adresas. Aš palauksiu, kol įeisite, už tai mokėti nereikia.

Buvo trijų aukštų namas, švaresnės išvaizdos už kaimyninius. Paskambinus, prieangyje sušuko skardus vaikiškas balsas su gryniausiu lietuvišku ištarimu:

— Tėtuk, tas ponas jau atvažiavo!

— Gerai, — atsiliėpė iš toliau. — Einu.

— Atvažiavo su taksium!

— Taduk, reikia sakyti: atvažiavo taksium...

Atsidarius durims, jose tuo pačiu metu pasirodė dvi galvos, viena aukštai, plika ir besišypsanti, kita žemai, šviesiaplaukė ir taip pat besišypsanti.

— Ar ponas Pultinevičius?

— Tas pats, atsakė Pultinevičius, labai nustebęs. — Ar jūs mane pažįstate?

— Kolkas dar ne, t. y. ne oficialiai, bet tuoj ir susipažinsime. Aš esu majoras Faustinas Butvila, o čia mano anūkas Tadukas

Petronis. Žinau apie jus dėl to, kad man parašė mano prietelius leitenantas Tinkorius iš Skvireltauno.

O tai Tinkorius jums jau parašė? O aš čia rūpinausi, ar rasiu namie.

— Aš jau pensininkas ir į darbą neinu, o Tadukui atostogos. Tai mudu čia ir draugaujame. Tik šiandien niekur negalėjom išvažiuoti į gamtą — sugedo automobilis. Bet užtat sulaukėme svečio!

— Pultinevičių šitoks nuoširdus svetingumas net sugraudino.

— Ir atvykote kaip tik laiku pietums. Gera, kad mudu trupučiuoką pasiskubinome. Tadukas susivokė pirmasis — sako, tas ponas gali atvažiuoti anksčiau, ir bus alkanas. Tai mudu nedelsdami tuoj kibome į darbą. Ponas Pultinevičiaus, ar jūs sutiktumėte valgyti tiesiog virtuvėje? Mes čia taip įpratome, kad net atrodo jaukiau.

Jie perėjo kukliai, bet skoningai apstatytą butą ir atsidūrė nedidelėje, labai švarioje virtuvėje, kur ant cerata aptiesto stalo jau buvo padengta trims asmenims.

— Po konjaką apetitui sužadinti... Ką tu gersi, Taduk — šaknelių alaus, limonado ar oranžado?

— Man prašau šaknelių alaus. Ir, tėtuk, — man atrodo, kad tu dar nenusunkei ryžių!

— Tikriausia, kad dar ne! Ir dabar jau bus pažliugę... Aš labai visus atsiprašau.

— Man nuostabu, — tarė Pultinevičius po antrojo stikliuko, valgydamas su dideliu apetitu, — kad net šitokioje aplinkoje, kaip Čikaga, galima pasijusti taip jaukiai ir šeimyniškai.

— Jaukumą ir šeimyniškumą, ponas Pultinevičiaus, mes lietuviai atsinešame su savimi. Sakoma, lietuviai šitokios šilimos įstengė nusinešti net į Sibirą. Tai mūsų tautinio charakterio reakcija į nepalankią aplinką.

— Nevienoda ir ta aplinka, ponas majore. Pas mus Skvireltaune dar žaliuoja medžiai, žydi gėlės...

— Taip, Čikagoje gamta jau nužudyta. Mūsiškiai pradžioje dar mėgino sėti, sodinti, pirkto medelius, diegus... Neprigijo niekas. Užnuodyta žemė ir užnuodytas oras.

— Net ir vietiniai žmonės čia netokie, kaip visur kitur...

Pultinevičius papasakojo apie savo pergyvenimus So. Jakoboski Avenue.

— Bus kokie nors raudonieji, — pastebėjo majoras. — O kaip tas jūsų giminaitis — gal raudonas ir jis, jei pas tokius gyvena?

— Galimas daiktas, — atsiduso Pultinevičius. — Mes iš jo niekad neturėjome jokių žinių.

— Neabejoju, kad mums greitai pavyks jį surasti. Pradžioje reikia mėginti artimiausiąją ligoninę, o artimiausia šiame rajone, tai Šv. Kirilo ir Metodijaus. Kai papietausime, aš atsisėsiu prie telefono.

Majoro Butvilos spėjimas pasitvirtino.

Walter Callas gulėjo Šv. Kirilo ligoninėje, tik jo dar nebuvo galima aplankyti. Neseniai iš po peilio, kolkas buvo nuolatinės priežiūros skyriuje, tačiau rodė taisymosi žymių. Ligoninė patarė skambinti rytoj rytą. Tai tokias žinias majoras Butvila pateikė savo svečiui.

— Reiškia, nėra ko skubėti. Pasimatysite jei ne rytoj, tai poryt, ir jei ne šią savaitę, tai kitą. Juk sakėte, kad paėmėte atostogų.

— Taip, bet aš negaliu taip ilgai jus apsinkinti.

— Ponas Pultinevičiaus, mums tai ne apsinkinimas, o tik malonumas.

— Aš, savaimė aišku, atsilyginsiu.

— Neturite gėdos taip sakyti, ponas Pultinevičiaus! Galų gale aš ir mano šeima esame tiek daug skolingi, tiek moraliai, tiek ir materialiai, mielajam leitenantui Tinkoriui... Tarp kitko, jūs, aišku, žinote, kad Tinkorius nėra tikroji jo pavardė?

— Žinau.

— Jo tikrąją pavardę, taip pat, greičiausia, žinote?

— Taip. Žinau. Jis zanavykas. Gerai pažinau jo tėvą.

— Taigi... Labai gaila, kad toks puikus karininkas ir toks gabus aviatorius įsimaišė politikon ir turėjo sprukti į užsienį. Paskui, kai prasigveno Amerikoje, po karo daug padėjo visiems savo draugams ir pažįstamiems. Aš pats gaudavau iš jo maisto siuntinius Vokietijoje, paskui mums padėjo atvykti į Ameriką ir čia įsikurti. Ir taip daugeliui pagelbėjo.

— Tarp kitko, ponas majore, jis man davė ne vieną, o du adresus Čikagoje. Jeigu reikėtų ilgiau užtrukti, po kiek laiko persikelčiau anon vieton, kad jums vienam netiek atsilieptų išlaidos.

— Koks gi tas kitas adresas, — galima pamatyti?

Pultinevičius parodė.

— O, leitenantas Bendorius. Ne, pas leitenantą Bendorių nebūtų patogu nė jums, nė

jam pačiam. Teturi vieną kambarėlį rūsyje ir jame dar priverstas laikyti šunį. Tarnauja sargu kažkokio milijonieriaus viloje. Pas mus vietos užtektinai, nesirūpinkite. Mes tikriausiai nepavargsim.

Rytojaus dieną vėl paskambinus į ligoninę pasirodė, kad Kalasauskas tiek sustiprėjęs, kad galės būti aplankytas. Penktą valandą popiet majoras Butvila nuvežė Pultinevičių į Šv. Kirilą, kur po ilgos ilgos kelionės nesibaigiančiais, vaistais dvokiančiais, koridoriais jį įvedė į nedidelį kambarėlį su dviem lovomis. Viena buvo tuščia, kitoje gulėjo senas, žilas, labai sulysęs žmogus su tankiais, dar vis juodais antakiais, kurie taip priminė jo seserį, kad Pultinevičiui sugniaužė širdį.

— Šiandie tik penkiolika minučių, — perspėjo slaugė. — Aš pranešiu, kai bus laikas baigti.

Prisiartinęs prie lovos, Pultinevičius susitiko su ligonio akimis, dar miglotomis nuo karščio ir nuovargio. Jų išraiška nebuvo nė draugiška, nė nedraugiška — greičiau, šalta ir abejinga. Vincas Kalasauskas, jį pasikviesdamas ir susitikdamas, atrodė tik pildas kažkokį įsipareigojimą.

— Tai tu apsiženijai mūs Oną? — paklausė jis dar netvirtu balsu.

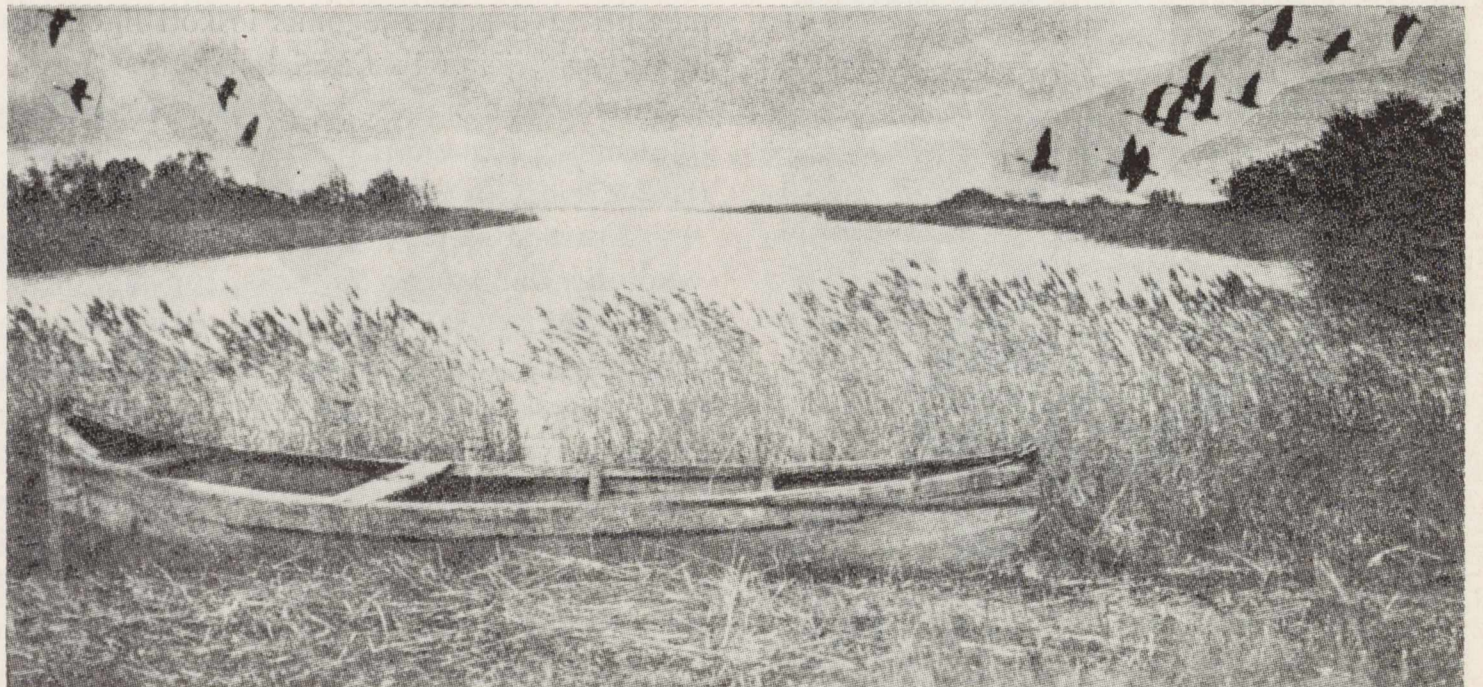
— Taip, tavo švogėris Pultinevičius iš Cibavo kaimo.

— Aš šnekėdamas greit pailstu, tai tu dabar man nepertrauk, aš turiu tau pasakyti vieną dalyką...

Sunkiai atsikosėjęs, jis tęsė toliau. Pultinevičius pajuto, kaip jam pradėjo smarkiai plakti širdis iš nustebimo ir susijaudinimo dėl to, ką jis išgirdo. Prisitraukęs prie lovos kėdę, jis atsisėdo ir pasilenkė prie ligonio, kad nepraleistų nė vieno jo žodžio.

Išskrido paukščiai iš gimtų girių, ežerų, šnaranchių nendrynų. Liko tik valtis vieniša.

But a desolate boat remains after the birds have flown away from their native forest chores and their lake dwellings.

Detalė iš spaudos balius Chicagoj, Martinique restorane, sausio 26 d. Iš dešinės: p. p. Dzenkauskai, Barai, Kašubos, Vazneliai ir Buršteinas. Foto A. Gulbinskas

● One of the groups from the Press Ball in Chicago meets in Martinique Restaurant, Jan. 26th.

ŽVILGSNIS Į L. ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS VEIKLĄ

Dabartinė Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba rodo sveikos iniciatyvos ir darbštumo. Tuo pasižymėjo ir buvusioji c. valdyba Detroite, kuriai vadovavo rašyt. Vytautas Alantas.

Šį rudenį dabartinės c. v. kadencija baigiasi. Ji savo kadencijos me-

tu ypatingą dėmesį kreipė į jaunųjų spaudos bendradarbių ugdymą. Tam tikslui įsteigė Daužvardžio fondą, iš kurio jau paskirta jauniems spaudos bendradarbiams ke-liolika premijų.

Veikė jauniems spaudos bendradarbiams kursai, kuriuose paskai-

tas skaitė rašytojai ir didelę patirtį turį redaktoriai ir žurnalistai.

Su ruošė rašytojui Vytautui Alan-tui ir ilgamečiam spaudos darbinin-kui žurnalistui ir redaktoriui Juozui Pronskui pagerbimo akademijas.

Ruošė ir kultūrinės popietes, ku-rias vėliau ėmė ruošti tuo pavyzdžiu kiti.

Numatoma išleisti specialus žur-nalistikos leidinys ir planuojamas žurnalistų almanachas-metraštis su spaudos kankinių įamžinimu.

Gegužės mėn. 11 d. ruošia lite-ratūros vakarą su rašytoju Antanu Gustaičiu, kurio metu bus pagerbtas pats autorius ir visuomenei pa-tiekiamas jo naujasis rinkinys "Sau-lės šermenys".

Kasmet centro valdyba ruošė Spaudos balius. Paskutinis įvyko sausio mėn. 26 d. puošniame Marti-nique restorane Chicagoje. Svečių net 650! Baliaus metu išskirtinas ir kultūrinis momentas. Buvo įteik-tos Daužvardžio Fondo premijos. Laimėtojoms Jūratei Jasaitytei ir E-milijai Pakštaititei įteikė gen. kons. J. Daužvardienė, tarusi jaunųjų spaudos bendradarbių įvertinimo žodį. (Kiti laimėtojai — V. Nakas,

R. Selenis ir R. Kubiliūtė baliuje negalėjo dalyvauti.)

Centro pakviestas, baliuje daly-vavo anglų kalba parašęs knygą apie S. Kudirką žurnalistas Algis Rukšėnas, kuris ypatingai gražiai buvo pagerbtas — jaunieji spaudos bendradarbiai jam įteikė sąjungos vardu aukso plunksną. Spalvingą meninę programą atliko sol. Aldona Stempužienė, gitara palydint sūnui Linui Stempužiui.

Svečius pasveikino, padėkojo už dalyvavimą ir apie sąjungos veiklą trumpai pakalbėjo sąjungos pirm. kun. J. Vaišnys, SJ.

Dovanų paskirstymui, su ponių talka, vadovavo vicep. Vl. Būtėnas ir Vl. Vijeikis. Gauta pelno, kurio dalis skirta Daužvardžio Fondui. Balius praėjo su ypatingu pasiseki-mu ir geroje nuotaikoje.

Netrukus išeina "Lietuvių žurna-listo" nr. 4, kuriame apstu vertin-gos medžiagos.

L. Ž. Sąjungos darbas gėrisi ir lietuviškoji visuomenė. Sėkmės!

J. Šešupis

Meninę programą spaudos baliuje atlikę menininkai, iš kairės: Linas Stempužis ir sol. Aldona Stempu-žienė. Dėkoja išd. J. Janušaitis.

● Artists-entertainers at the tradi-tional Press Ball, Chicago, receive thanks from Press Society member J. Janušaitis.

Foto A. Gulbinskas

Spaudos baliuje pagerbtas žurnalis-tas A. Rukšėnas, knygos apie Simą Kudirką autorius, ir jauniems spaudos bendradarbiams įteiktos premijos.

Iš kairės: L. Ž. S-gos vicep. Vyt. Kasniūnas, išd. J. Janušaitis, gen. konsulė J. Daužvardienė, žurn. A. Rukšėnas, Em. Pakštaitė, Jūratė Jasaitytė (jaunos spaudos bendr.), c. v. pirm. kun. J. Vaišnys, sekr. A. Pužauskas ir vicep. Vl. Būtėnas.

Foto A. Gulbinskas

● The panel of awarders and prize recipients at the Press Ball.

Miegas

Kad ir kaip keista, bet mokslininkai kol kas neturi vienos nuomonės, kodėl užaina miegas. Spėjama, kad per dieną smegenys sukaupia kenksmingų arba migdančių medžiagų ir kai jų susikaupia per daug, smegenys meta šalį visus kitus darbus ir paskelbia poilsio valandą, kad galėtų atlikti pagrindinį valymą.

Visoms žmogaus kūno funkcijoms atlikti smegenys turi specialų vadovą. Po ilgų ieškojimų smegenyse buvo surasta sritis, kurią sudirginus elektros srove, gyvūnai užmiega bet kuriuo dienos ar nakties metu. Greitai buvo surasta antra sritis — nemiegojimo centras. Sudirginus šį centrą elektros srove, gyvūnas iškart pabunda, nors ir labai stipriai būtų įmiges.

Dar neišaiškinta tikroji nemiegojimo ar miego srities smegenyse reikšmė. Bet viena yra pastebėta, kad galvos smegenų nervinė ląstelė turi atlikti gan sunkų darbą, kuris ją visiškai nualina. Bet dėl šios priežasties ląstelė nežūsta, o prieš galutinį išsekimą nutraukia savo veiklą, įeidama į ypatingą slopinimo būseną. Kada daug smegenų ląstelių pasiekia tokią slopinimo būseną, — užaina miegas.

Raudongūžėlis ir ežiukas užsnūsta, kai šalta rasa krįnta.

Live creatures recuperate best at chilly dew drop time.

Kiauliškam miegui lova nebūtina...

We sleep better this way...

Miegas visuotinis reiškinys. Jis reikalingas visoms gyvoms būtybėms. Teisybė, mes lig šiol nežinome, kaip miega skruzdėlės, kai naktį guli požeminiuose nameliuose. Dar sunkiau nustatyti, ar miega vandenyje medūza, ar tik laukia savo grobio.

Kai kurie mokslininkai mano, kad yra gyvūnų, kurie išsiverčia be miego. Tuo įtariami visi atrajantys gyvuliai: karvės, avys, kuranpugariai. Iš tikro per dieną jie turi prisirinkti tiek maisto, kad būtų sotūs, o per naktį atrajoti. Tad kada gi miegoti? Prie nemiegančiųjų priskiriamas ir ryklys. Jo žiaunos yra labai netobulos. Kad jis galėtų kvėpuoti ir neuždustų, pro jo žiaunas visą laiką turi cirkuliuoti vanduo, kas vyksta tik jam plaukiant, ir, atrodo, jis neturi kada miegoti.

O vis dėlto tiek karvės, tiek avys, tiek rykliai miega. Vienos jų smegenų dalys miega, kitos būdi valdydamos pelėkų judesius ar atrajojimo raumenis. Čia nieko nėra nauja, nes jau seniai yra žinoma, kad ne visos mūsų smegenys ilsisi. Žmogus ir miegodamas kvėpuoja, taip pat dirba kai kurie jo kūno raumenys.

Tokių miego pavyzdžių galim rasti labai daug. Neseniai paaiškėjo, kad paukščiai gali miegoti skridami. Prieš išskrendant, gandrums buvo pritaistyti specialūs aparatėliai. Jų parodymais nustatyta, kad voros vidury esantys paukščiai miega skridami. Štai kodėl gandrai, traukdami į šiltus kraštus, nuolat keičiasi vietomis. Jiems būtina reikia snūstelti, kad išvertų tokią ilgą kelionę.

Kiek reikia miegoti, kad smegenys atgautų visas jėgas? Daugumas gydytojų pataria suaugusiems miegoti 6-8 valandas. Bet tai pareina ir nuo įpratimo. Gal kiek ir perdidelė prabanga pramiegoti trečdajį gyvenimo. Antra vertus, yra žinoma, kad per mažai miegoti yra kenksminga. Bet per ilgai miegoti yra nenaudinga. Bendymai, atlikti su studentais, kurie vietoj įprastų septynių valandų išmiegojo porą valandų daugiau, parodė, kad tą visą dieną visas savo užduotis jie atliko žymiai blogiau, negu paprastai.

Dideli miegaliai yra mūsų naminiai gyvuliai. Jiems nereikia sukti galvos dėl maisto pasirūpinimo. Taigi namuose laikomi šunys ir katės, vieni pasilikę didesnę dalį laiko pramiega, iki sugrįžta šeimininkas.

A. Pagramantis

JEIGU...

Jeigu būčiau aš ne kiaulė,
Nenorėčiau būt žmogum —
Kvailą plinkančią makaulę
Plauti barščiais ar alum,

Sargu dirbt — vaizduotis grovu,
Žmoną svetimą mylėt,
Ne doram tvarte, o lovoj
Su kita kiaule gulėt...

Nenorėčiau būt poniutė,
Tepti panages laku,
Už paglostymo minutę
Važinėt kadilaku...

Nenorėčiau būt į seimą
Kombinuotai renkama,
Be globos palikti šeima,
Būt politiko mama...

Nenorėčiau versti Vliko
Savo nuosavu šnipu,
Alte būti bolševikų
Pasislėpusiu šnipu...

Garbint gyvą aukso jautį
Siekiais sielos negyvos,
Su Maskva bendradarbiauti
Neva labai Lietuvos...

Būt žmogum, daryt kiaulystes,
Vogt... meluot... nepasilsėt...
Ne, geriau kiaule pragysti:
Garbei jovalo kriuksėt!

Trumpiausiai miega besočiai. Kurmis turi per dieną suvalgyti tiek sliekų, kiek jis pats sveria. Todėl jam miegui nelieka daug laiko. Poilsui jis gali skirti ne daugiau kaip penkias valandas. Maži vaikai ir naminiai gyvuliai per parą numinga kelis kartus.

Stebina miegančių žvėrių pozos. Mūsų šikšnosparnis ir kai kurios rūšys papūgų miega galva žemyn. Liūtai ir lokiai — ant nugaros. Liūtas savo priekines letenas užsikelia ant krūtinės, o lokio letenos tabaluoja, kaip pakliuvę.

Mokslas ir išminties simbolis irgi retkarčiais nusenūsta.

The symbol of wisdom and science is sometimes in need of a nap, too.

Miegančių žuvų pozos labai įvairios. Didelės žuvys gali miegoti, kaip žmonės, gulėdamos ant šono, ir taip kietai, kad tik jėga gali jas prižadinti.

Miegantysis visada labai nejudrus. Suglebę. Kai kada ima bėgioti miegančio žmogaus akių obuoliai. Žmonės kartais per miegus kalba, vartosi. Buvo nuspręsta, neramus miegas — nenormalus miegas. Ir jis turi būti išstudijuotas medicinos darbuotojų, kad galėtų sėkmingai gydyti nemigą. Palyginti, neseniai buvo išaiškinta, kad neramus miegas yra pats normaliausias miegas ir be jo negalima išsiversti.

Pasirodo, kada žmogus užsnūsta, palaipsniui keičiasi miego stadija. Kuri iš šių stadijų yra svarbiausia? Jeigu žmogus kelias dienas nemiegojo, tai pirmiausia pailgėja kietas miegas. Paaiškėjo, kad nors žmogus ir miegojo ilgai kietu miegu, bet jei jis būdavo žadinamas tik prasidėjus taip vadinamam neramiam miegui, jis jautėsi neišsimiegojęs, pavargęs. Vadinasi, toks neramus miegas žmogui yra būtinas.

Tokiu neramiu miegu gali miegoti balandžiai, vištos, pelės, žiurkės, katės, šunės ir kt. gyvūnai. Ar jie sapnuoja taip, kaip sapnuoja žmogus, nenustatyta. Bet matome, kad šuniui ar katei per miegus trūkčioja letenos, ar juda žiaunos. Kai kada šunės urzgia ar inkščia. Jei šuniui diena buvo linksma ir sėkminga, naktį jo miego laike girdisi linksmi tonai, ir atvirkščiai. Matyt, ir gyvuliai per sapną "pergyvena" dienos įspūdžius. Plėšrieji žvėrys laimingi sapnuoja savo žvėriškus sapnus.

Išaiškėjo, kad miegant smegenų veikla nenu-

A. Pagramantis

"Niekam pasauly aš nepavydžiu..." —

A. JAKŠTAS

Niekam pasauly aš nepavydžiu:
Sinkiui — Sinkienės, nei turto didžio,
Jonui — vedybų, Petru — skyrybų,
Skiriui — spaustuvės, Mitkienei — grybų...
Vieno tik daikto man labai gaila, —
Kodėl nemoku rašyt, kaip Raila.
Kad taip mokėčiau plunksną vedžioti,
Neduočiau niekam nė išsižioti!
Vieną sutrinčiau, kitą sumalčiau,
Trečią įgrūsčiau į stalo stalčių...
Jeigu ketvirtas galvą pakeltų, —
Kalčiau su plunksna, tartum su kalnu...
Ir nebeliktų žemėj man prieš —
Pikto, nei dikto, slapto, nei viešo...

Niekam pasauly aš nepavydžiu:
Santvaro aukščio, plikės Rimydžio...
Vieno tik daikto man labai gaila, —
Kodėl nemoku rašyt, kaip Raila...

Koks malonus poilsėlis...

A pleasant moment of respite.

trūksta. Net kai kurie mokslininkai yra pareiškę, kad kai kuriuos savo atradimus yra atradę miegodami.

Daug miego bei sapnų reiškinį nėra iki šiol nei mokslininkų, nei burtininkų išaiškinta. Bet mokslininkai galvoja, kad miegas iš viso nėra poilsis. Visą dieną smegenys renka visokeriopą medžiagą, kurios nespėja apdoroti diena. Todėl surinkę pakankamai informacijos, smegenys nutraukia savo funkcijas ir užmiega, kad nieko netrūktų galėtų suvesti rezultatus. Nežinia, ar čia glūdi miego esmė, bet šioje prielaidoje gal ir yra grūdas tiesos. (Pagal biologijos mokslų daktaro B. S. išvedžiojimus "Mūsų gamtoje").

Ir aš miegu, ir aš sapnuoju...

POKŠTAS

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Kiek nustebau radusi vartelius pravirus, bet ypatingo dėmesio neatkreipiau. Vakarais buvo nuostabiai švelnus ir nuo vandenyno ši kartą nepūtė įprastas drėgme persunktas vėjas. Ėjau savo namelio pakraščiu tarp tų vešlių, aukštų žolynų, kurie man vis dar kėlė palaimintą nuostabą. Viskas čia augo veržliai ir nepažabotai, plėtėsi į šonus ir aukštį, su menkai slepiamu džiaugsmu, su jaunatviška energija. Vos įspaudei naują diegą, ir žiūrėk – tas jau auga, šakoja, – negali atsistebėti.

Dešinėje akis pagavo bejėgiškai suklypusį augalo stiebą ir aš su giliu rūpesčiu pritūpiau ant žemės. Meiliai pakėliau gėlę, bet žala buvo jau nebeįtaisoma. Gyvulys, ar žmogus?

Staiga ausis pagavo cemento taku artėjančius žingsnius. Susigūžiau dar labiau, nes baimė persmelkė širdį. Mano kieme, tokia vėlyvą valandą? Atsidusau pažinusi balsą ir buvau jau beatsitiesianti, kai išgirsti žodžiai vėl surakino vietoje.

– Tik nieko nebijok, aš tikrai žinau, kad ji išvažiavo visam vakarui į parapiją. Duris, kur parodžiau, paliksiu atrakintais, tai tu eik tiesiai į Stasės miegamąjį. Suversk visus stalčius, kad atrodytų, jog nežinojai, kur pinigai guli.

– Bet jeigu Stasė patikrins durų užraktą? Ataidėjo tylus, piktas juokas.

– Žinau, žinau. Kai išėsim į automobilį, aš pasakysiu užmiršęs ant stalo pypkę. Užbėgsiu atgal neva pasiimti, tai tada ir paliksiu duris atrakintas. Susitiksime tuoj po vidurnakčio klube, – o paskui ilgai kad nė nesirodytum arti manęs.

– Suprantama. Tai viskas aišku.

Žodžiai ir žingsniai nutolo, barkštelėjo varteliai ir po kiek laiko pasigirdo užvedamas automobilis.

Kurį laiką sėdėjau ant žemės ir viskas atrodė truputį nerealų. – Dievuliau! – susigriebiau, – Stasės pinigai! Paruošti kelionei, baldų užpirkimui, šimtą kartų skaičiuoti ir glostyti, kukliuose mažuose pokeliuose, metų metais taupyti darbštaus vyro. Namotams dabar mane gąsdino. Klūpėjau po medžiu ir palaidos mintys plakėsi viena per kitą galvoje.

– – – Buvo kadaise dvi senos draugės, kuriom, kaip dviem tetom niekad nepritrūkdavo temų. Kiekviena pilko gyvenimo smulkmena būdavo išlukštenama rūpestingai ir su meile, nes dideli įvykiai, deja, nesukrėsdavo mūsų nuobodaus miestelio gy-

venimo. Išskyrė likimas dvi mielas tetas, palikdamas abiems tik šiltus prisiminimus senoviškame tėvo salione, paslaptinių kuždesių pilnus pasivaikščiojimus miestelio parke, nepiktus pletkus ir pirmųjų pasimatymų negudrias kombinacijas. Taikiame tėviškės danguje nebuvo dar tada įrašyti karai ir nesuvokiamos kelionės, išvedusios iš šienų kvepiančių sodybų ir kuklių gimnazistiškų svajų į bauginančią ir visiškai svetimą tikrovę.

Ar nenuostabu, kad po daugelio metų, našlaudama savo patogiamame namelyje, prie tėviškės upelius taip neprimenančio vandenyno, aš šūktelejau iš džiaugsmo, gavusi Stasės ašaromis sulaistytą laišką; skundėsi palaidojusi ilgos ligos išvargintą gyvenimo draugą, bijojo vienvietės ir neramių naktų, sparnuotais žodžiais ieškojo mano senos draugystės. Atvirutėse matyta žerinti mano miesto pakrantę masino ją garsiu amžinuojų pavasariu, o gal, pažįstant Stasę, romantika ir pažadais kvepiančiais vakarais. Nebuvo dar mudvi taip senos, tik gal kiek nevykusiai nugyvenusios tuos jaunus pavasarius, kur jų prabėgantį grožį taip svajingai mums buvo pristatę tėviškės rotušėje matyti (o neįspėjamas likimel!) – dabartinėje mano gyvenvietėje sukti filmai.

Su atsidūsėjimu nusukau akis nuo pro namų virtinę grūmojančiai tamsių vandenų, kurie atvirutėse tokie mėlyni, o tikrumoje tokie nedraugiškai migloti ir vėsūs. Stasė, aš tavęs laukiau, kaip nepalyginamos dovanos iš savo gimto krašto.

Rūkas krinta ant Ramiojo Vandenyno ir žvaigždžių mieste nebesimato horizonto. Tik retais šiltais vakarais, o garsioji pakrante, tu primeni tas gražias atvirutes, kurias keliauninkai siunčia namo su amžinai galiojančiu melu, – o kad Tu būtum čia! – ir atsidūsta, pasiekę savo kelionės zenitą. Rūkas krinta vėsūs ir reumatiškas, gatvėje blykčioja reklamos, masindamos eiti žiūrėti nuogo kūno, gerti brangius gėrimus, pagreitinti užsimiršimą.

Stasė, tu likai gimnaziste, sakau sau, – ir staigiai nusijuokiu. Noriu likti visiškai atvira ir turiu prisipažinti, kad jausmų antplū-

dis buvo gėdingas mišinys džiaugsmo ir panikos. Stasė, miela tėviškės jaunų šnabždesių Stasė, argi nebuvome nuėjusios per toli viena nuo kitos? Ar surasime save tebesusiemusias rankomis, kaip kadaise parke? Laikas juk barškino į mano stogą kaip lietus, ir laiškai nepastebimai retėjo, kol pagaliau liko tik vienas kalėdinis laiškas su pluošteliu banalių naujienų.

Baimė buvo be reikalo.

Stasė išsiriti iš automobilio tokia pat šviesiaplaukė, gal net per šviesi, kažkaip aitrau, negu jaunuose metuose, ir aš beveik uždusau jos karštame glėbyje. Ir kūno buvo gerokai daugiau, nors ji ir seniau niekad nebuvo liekana. Kažkaip buvo aišku, kad čia nereikia tų įprastinių užuojautų, kuriomis svaidomasi tokiose situacijose, – Stasė visiškai neatrodė nelaiminga. Ji alsavo lūkesčiu.

Ir štai dabar Mikas! – mano veidas apsniaukė, jame atsirado šymiai gilesnė raukšlė negu seniau, kai Stasė pradėdavo sekti man amžinos laimės pasakėles. Kur aš buvau mačiusi Miką? Dažnai vakarais laužydavau galvą, negalėdama prisiminti. O gal todėl, kad gyvenimas ir gatvės yra taip pilni panašių Mikų?

Stasė parodė Mikui savo turta! – suvai-tojau. Savo vieninteliui, savo būsimajam, kuris paskutiniu laiku taip mokėjo ją nešioti ant rankų ir žadėti neregėtą rojų.

Tamsoje atsirakinau duris ir įsmukau į savo kambarėlį. Krūtinėje skaudėjo kažką, tarsi žaizdą. Naktis slinko tamsiu dangumi virš migloto vandenyno. Žvaigždė, lėtai pasirodžiusi dangų kampelyje, dabar jau keliavo vakaruosna į užmarštį. Man atrodė, kad turėjo atsirasti kokia išeitis, kuri išplėštų iš gyvenimo dabarties lapą, ir viskas vėl būtų, lyg prieš keletą mėnesių, – tylūs, vieniši be konflikto vakarai, atsiribojimas nuo žmonių ir jų kvailių aistrų.

Subildėjo trenkiami varteliai ir linksmutis Stasės juokas susimaišė su žemu Miko kikimimu. Vėl raktas duryse, nerūpestingi žingsniai per salionėlį.

Į šiltuosius kraštus...

— Tu palauk čia, Mikuti, aš tuoj persirengsiu.

— Norėčiau pagelbėti...

— Užteks to gero iki gyvenimo galo! Vis man nesakai, kur mudu šiandien einame?

— Turiu numatęs puikią vietą vakarienei, reikia atšvęsti šią dieną, nes nuo rytoj pasinersim praktiškuose reikaluose, — kraustymasis, baldai, virimas, žinai gi pati, kad turėsime smarkiai susiimti su pinigais, bent kol aš atsistosis ant kojų. Bet šiandien tebūnie šventė. Ar tavo draugė vis dar stengiasi tave nuo manęs atkalbėti?

— Eik, jau eik. Seniai pasidavė.

— Aš manau, kad čia buvo gal kiek ir pavydo.

— Ką tu...

— Nemanyk, moteris nenori likti vieniša... Ji man kaip ir davė suprasti...

— Gal nesupratai. Užsisėdėjo labai jau namie, nutolo nuo gyvenimo, niekuo nepasitiki. Aš kitokio būdo.

— Čia ir glūdi mano laimė. — šūktelėjo plyšdamas juoku Mikas, ir posakis skaudžiai įdūrė į mano širdį.

Po kelių minučių jiedu išdulkėjo. Laukiau tamsoje nekrutėdama. Iš tiesų, — ir vėl išgirdau žingsnius sugrižtančio Miko, barkštelėjo durys į salionėlį ir greit vėl atgal, neva tai garsiai užtrenkiamos. Nuvažiavo.

Rodos, ką tik gulėjau tamsoje pusgyvė iš skausmo ir nesusivokiau, o štai mintis perskrodė tamsą, ir išeitis nušvito tokia logiška ir patraukli, kad garsiai nusikvatojau. Stase, kvailute Stase, juk aš tavęs niekad negalėčiau įtikinti tavo pasirinktojo dviveidiskumu! Visi žodžiai čia būtų bejėgiai, kaip bejėgės yra pastangos sulaikyti peteliškę nuo skridimo į liepsną. Tačiau aš jau pagavau viziją, puikią, klastingą viziją, kuri dabar atrodė beveik begėdiška savo paprastumu. Keliais žingsniais atsidūriau Stasės miegamajame, nesujaukdama atidariau stalčių ir pirštai tuoj užčiuopė abu pundelius, tokiu rūpestingumu suskaičiuotus ir išglostytus, laukiančius didžiosios šventės. Vėl uždariau stalčių ir netrukus buvau jau lauke, toli nuo savo namelio, džiūgaudama ir šypsodamasi praeiviams. Likimas, juk visa tai turėjo būti likimas, kad sugrižau ši vakarą užmirštos čekių knygelės, kuri man buvo reikalinga kelionėje į parapiją. Turėjo juk būti likimas, kad pritūpiau prie palaužtos gėlės, kai sąmokslininkai artinosi prie savo tikslo!

Kai vėl vakarą pagaliau sugrižau namo, prie durų žybčiojo policijos mašina, o Stasė blaškėsi ir skendo ašarose.

— Kokia nelaimė atsitiko, kokia nelaimė! — puolė ji man ant kaklo, isteriškai kukčiodama. — Vagys išvertė visą tavo namą ir pavogė mano visus pinigus!

Buvau nejuokais sukręsta jos dėmėmis išpildo veido ir pilnų baimės akių. Policija prabėgomis tebetikrino butą, klausinėjo detalių.

— Kur Mikas? — paklausiau.

— Tai jis ir iššaukė policiją, kai grįžom po vakarienės ir radom atidarytas duris bei visą namą apverstą aukštyn kojomis. Nežinau, ką jie išnešė iš tavo kambario, bet mūsų pinigai... mūsų pinigai...

Daiktai tikrai buvo išmėtyti po visą kambarį.

— Kur Mikas? — pakartojau.

— Ieško privataus detektyvo, ar ko, nes policija, jo nuomone, nelabai jaudinasi, o tie pinigai buvo visa mūsų ateitis.

— Kaip jie įėjo į vidų?

— Ar aš žinau? Vagys turi savo būdus. Dievulėliau, ar pagaus, ar suras pinigus, kaip tu manai?

— Nusiramink, Stase, kaip nors susivarkysim. Ne pirmieji ir ne paskutiniai, ką padarysi? Tokie laikai...

Policijai išvykus susėdome laukti Miko. Su kaltės jausmu širdyje, vis žvilgčiodama į verkiančią draugę, bandžiau tvarkyti išmėtytus laiškus, išverstus stalčius, — bet vis nesurasdama paguodos žodžių. Naktis ėjo prie galo, o Miko nebuvo. Prigulėm valandėlei, Stasė beveik atviromis akimis, kartodama tą patį ir tą patį.

Kai pabudau vėlyvą valandą, Stasės nebebuvo. Vėl tas pats kaltės jausmas ėmė graužti mano širdį, bet savo pokšto nesigailėjau Ką gi turėjau daryti? Kaip kitaip būčiau ją įtikinusi? Ar pradedanti senti nepergudriausia moterėlė klausys sveiko proto, net iš pačios patikimiausios draugės lūpų?

Už valandėlės pamačiau Stasę sujaudintais žingsniais parbėgančią takeliu. Jos akyse degė nauja viltis, lūpose buvo beveik šypsena, tarsi nesitverdama man pasakyti gerą paslaptį.

— Buvau pas Miką! sušuko naujieną, lyg nors minutei būčiau tuo abejojusi, — ir, brangioji pats Dievulis mane ten pasiuntė.

— Kažin, — suabejojau širdyje.

— Vargšelis, visas sudaužytas, labai serga, nenorėjo manęs net įsileisti! Įsivaizduok, jis vagyste įtarė tokį žmogelį, kurį matė porą sykių apie tavo namus slampinėjant. Iš klubo, visiems žinomas tipas, todėl ir krito jam į akį. Prigriebė senį kaip reikiant, tas kaip ir prisipažino čia buvęs, bet ginasi neėmęs pinigų. Kilo muštynės, abu gerokai apsidaužė...

— O pinigai?

— Nerado, bet liepia nenusiminti, jis dar sutvarkys tą gyvatę. Matai, o policija taip nieko ir nedarė!

— Bet jei pinigų nerado...

— Suras, Mikutis sakė, kad suras, tik prašė dabar jam netrukdyti, atsiras tuoj pats su visais mano tūkstančiais, o anas dar ir už daktarą gaus sumokėti.

Žiūrėjau į Stasės paraudusį veidą ir supratau, kad atėjo laikas viską išaiškinti. Buvo nepaprastai liūdna matyti, kaip kraujas vis labiau mušė jai į veidą ir kaip paskiau

ji pradėjo darytis vis baltesnė.

— Stase, suprask mane, ką gi aš turėjau daryti, nugirdus jų pokalbį? Ar būtum manim tikėjusi? Ar turėjau leisti jiems tave apgauti, savo geriausią jaunystės draugę? — ir išsiėmusi iš piniginės padėjau prieš ją tuos du išglostytus ir gumute suveržtus pundelius.

Kraujas grįžo į moteriškės veidą ir akyse suspindėjo didžiulė neapykanta.

— Niekše, senmerge, — išrėkė pro sukąstus dantis, — štai ką padaro pavydas! Ir sugalvok tu man tokį biaurų melą! Dar drauge tave vadinau, kaip pas seserį važiauvau... Dievulėliau, prie ko žmogus prieina, — ar pykai, kad tavęs Mikas nenorėjo?

Tereikėjo kelių minučių, ir Stasė jau nešėsi daiktus žemyn, įniršusiai sumetus rūbus į dėžę, vilkte vilkdama savo turta, sunkiai ką nesugraibydamas, nes suspaustame kumštyje tebelaikė sugniaužusi atgautus pinigus.

— Stase...

Kaip ir pereitą vakarą, neradau tinkamų žodžių jausmų tvanui sustabdyti. Stovėjau viduryje kambario pasimetusi ir nelaiminga. Gal reikėjo jėga ją sulaikyti, gal paskui būtų išsiverkusi ant mano peties? Gal reikėjo?..

Nuo to laiko Stasės nebemačiau, — beveik ir nenorėjau sužinoti, kur vedė tas nutrūkęs siūlo galas. Vėl grįžo vieniši vakarai prie tamsaus vandens, drėgni ir migloti. Gal tik širdies gilumoje kažkaip neaiškiai jaučiau, kad žmogaus ranka nepajėgi pakreipti likimo, kad mylinti širdis plaka visai pagal kitus, jai vienai težinomus įstatymus... O tačiau? Gal Mikutis ir vedė mano Stasę, kitokiu būdu nepavykus priėti prie jos tūkstančių?..

J. M.

MINIATIŪROS

Aš atėjau gerai išžiūrėti
Tėvynės veido, jos visų raukšlelių.
Aš atėjau suprast, iš kur pakyla
Šviesiausioji šviesa visų švieselių.

Žiūriu aš per naktį ilgą
Į vieną vienintelį tašką —
Žiūriu ir bijau užsimerkti:
Gal rytą pabudęs nerasiu
To vieno vienintelio taško,
Į ką aš tada žiūrėsiu,
Atėjus kitai nakčiai?

TORONTO L. SPORTO KLUBO "VYTIS" 25 METAI

Toronto sportininkai savo sidabrinei sukakčiai atžymėti išleido apžvalginį leidinį, kuriame išsamiai aprašo vieno lietuviškos išeivijos sporto klubo veiklą, to klubo narių,

O. Žekaitė-Radzevičienė su Toronto Lietuvių Namų pereinamąja taure, perėjusia Vyčio nuosavybėn, laimėjus tris Š. A. L. žaidynes iš eilės.

● After 3 consecutive victories the "Vytis" of Toronto gains final possession of the locally instituted Lithuanian Home Cup.

steigėjų, rėmėjų ir visų, kurie ant savo pečių nešė klubo egzistencijos našta, vargus, rūpesčius, įdėtą darbą ir materialinę paramą.

Įvadiniame žodyje sakoma: "Rodos, vakar pradėjome organizuotis, žaidėme, džiaugėmės, o ir sunkesnius momentus išgyvenome... Grįžtant, tačiau, į realybę, tik prisiminimuose jau galime regėti įvykius, kurie tilpo tame 25-kių metų sportinės veiklos laikotarpyje..."

Dvidešimt penkeri metai sporto veikloje yra ilgas laikotarpis. Per tą laiką per sporto aikštes ir sales pražygiavo bent trys kartos.

"Sportas, lengvai prieinamas, suprantamas, greičiausiai pasiekia jaunuolio širdį. Todėl lietuviškas sporto klubas, patenkinąs atletines jaunimo aspiracijas, tampa vienu iš svarbiausių tautinio išsilaikymo ramsčių" — sako Eug. Čiuplinskas, K. L. B. valdybos pirmininkas, savo sveikinimo žodyje.

"Tėviškės žiburių" red. kun. Pr. Gaida linki: "Tebūnie šis pirmasis šimtmečio ketvirtis šviesiu rodykliu ateinantiems dešimtmečiams ir tepaskatina jaunuosius ne tik sportiniam bet ir lietuviškam kovingumui, kurio laukia visa mūsų išeivija ir pavergtoji Lietuva."

Toronto porto klubas "Vytis" dvidešimt penkerius metus sėkmingai dirbdamas šioje srityje jau yra išvairęs plačią lietuviškumo išlaikymo vagą. Jis už tai yra nusipelnęs lietuvių visuomenės įvertinimo ir pripažinimo. Moralinė ir materialinė parama, du neatskiriami reikalavimai, kurie nuolat lydi kiekvienos organizacijos garantuotą egzistenciją, jos pasisekimą, žengimą pirmyn ir naujų narių įsijungimą į aktyvias sportininkų eiles. Šitokios paramos sportininkai laukia iš visuomenės.

Išeivių sporto klubam 25 gyvavimo metai yra retas reiškinys. Žinoma, ir "Vyties" klubo kelias per tuos 25 metus nebuvo vien pergalmis papuoštas. Buvo visokių laikotarpių: sėkmingų ir ne taip sėkmingų. Labai džiugių ir nuspalvintų tarpusavio ir pašaliečių tamsiomis nuotaikomis. Bet tik stiprūs išlieka nepalaužti, nes jie sugeba laiku persiorientuoti, išsilaikyti, nežiūrint, kokie vėjai juos blaškytų iš su sportiška energija veržtis į priekį, į sportinius laimėjimus.

Šis sporto klubas yra ne vien lietuviškos visuomenės pasididžiavimas. Jis daug kartų yra kovojęs ir kitataučių sporto arenose, įrodydamas savo veržlumą, lietuvių sportinės dvasios gajumą ir fizinę ištvermę.

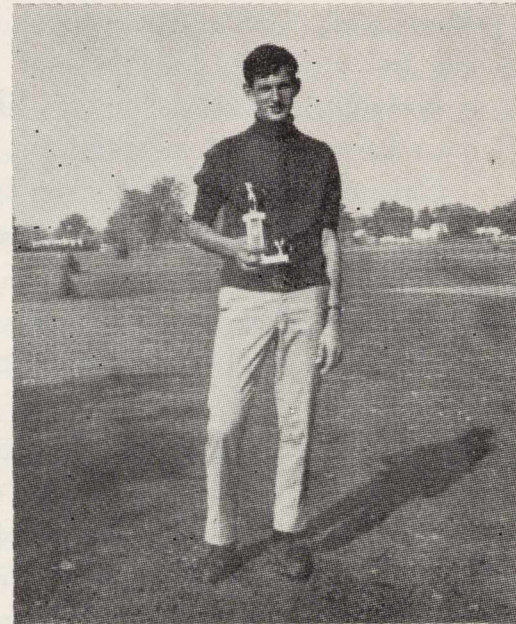
Toronto klubas "Vytis" įsteigtas 1948 m. rugpiūčio mėn. Toronte. Būrelis entuziastų, norinčių tęsti atsivežtas iš Lietuvos ir Vokietijos stovyklų sportines tradicijas, tikslu

Plaukikė Gailutė Kerniūtė — olimpinė kandidatė ir laimėtos taurės. The candidate of the Olympics

nepaskęsti svetimų sporto klubų narių eilėse, įsisteigę savo klubą su lietuviškomis tradicijomis ir lietuvišiais sportininkais. Pradžioje buvęs nedidelis sportininkų būrelis, greit gausėjo savo narių skaičiumi, nes, atlikę darbo sutartis, jaunuoliai stengėsi apsigyventi didesniuose miestuose. Apsigyvenusieji Toronte jungėsi į jauną sporto klubą "Vytį".

Pradžioje tenkintasi tik tinklinio, stalo teniso ir lengvosios atletikos pasirodymais, vėliau, suvažiavus daugiau sportininkų, įsteigta krepši-

Vyčio golfo sekcijos veiklai dar nesuėjo nė dešimtmetis. Š sporto šaka buvo visai nežinoma naujiesiems ateiviams. Šiandieną ji gražiai išaugus ir klesti.

Antanas Sergautis, vienas iškiliausių golfininkų.

● "Vytis" golfers are successfully entering this field of sports, new to Lithuanians.

nio, futbolo komandos, lauko tenisas ir šachmatų sekcija. Veikla greit suintensyvėjo, išsiplėtė, ir visose sporto šakose užvirė darbas. Jaunimas, paskatintas per sportą

swimming team, Gailutė Kerniūtė, with her prize trophies.

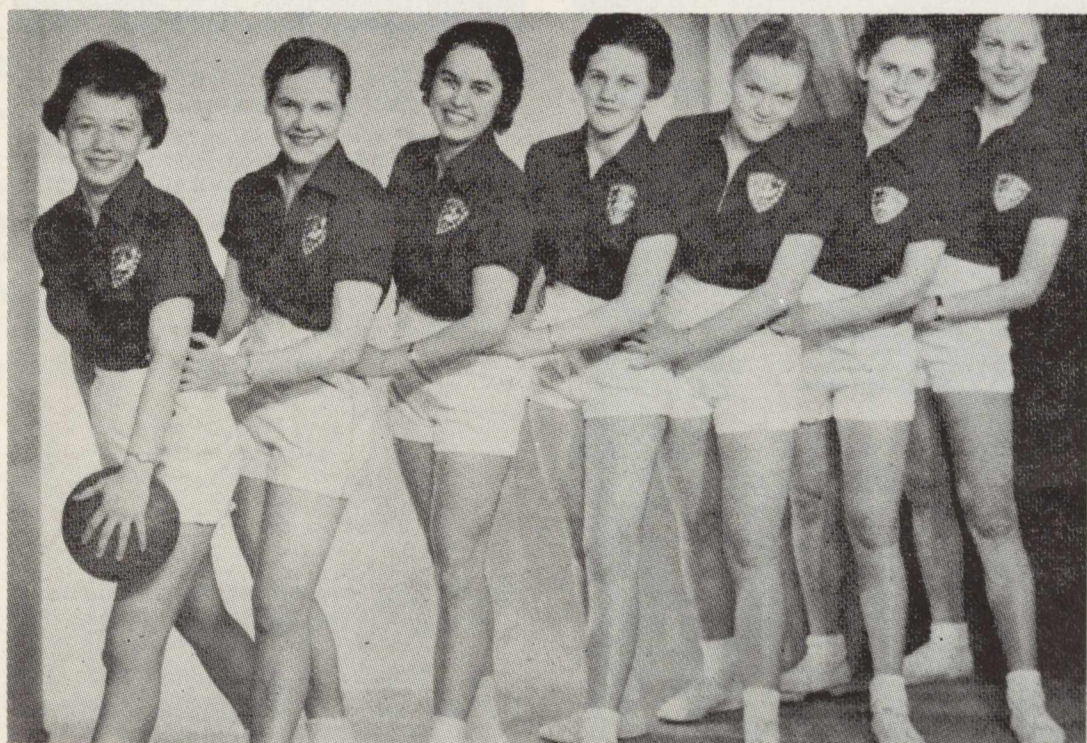
Pabaltiečių jaunių A klasės krepšinio meisteris 1969 m. — Stovi iš kairės: A. Motiejūnas, vadovas, G. Rautinš (Aušra), A. Duliūnas (Vytis), L. Plačiakis, S. Kaknevičius, M. Linka (Aušra). Klūpo iš kairės: S. Kliorys ir J. Budrys (Clevl. Žaibas), S. Ignatavičius (Vytis). Pirmenybės vyko Toronte.

● Lithuanian basketball team, winner of the Baltic Junior Class Championship, Toronto, 1969.

Mamertas Duliūnas, krepšinio mokyklos iniciatorius ir jos vadovas.

● M. Duliūnas, initiator and chief instructor of a basketball school.

garsinti Lietuvos vardą, išipareigojo dirbti su visa energija ir užsidegimu.

Buvo dirbama ne vien salėse ir aikštėse, stebint žiūrovams ir atsiuktus rezultatus vertinant spaudos puslapiuose. Buvo dirbama ir šalia sportinių pasirodymų. Tai planavimas, kaip sutelkti lėšas, numatyti ateities perspektyvas, įtraukti gabiuosius ir pajėgiuosius į vadovaujančių eiles.

Pradėjus ir kitose Amerikos ir Kanados vietose steigti sporto klubams, vytiečiai su jais suėjo į kontaktą, ir pirmos Amerikos lietuvių sportininkų ir Kanados vytiečių sporto žaidynės buvo prarastos 1951 metais Toronte, Lietuvių Olimpiados vardu. Tuo buvo pradėtas gražus tarpusavio bendradarbiavimas tarp Amerikos ir Kanados sporto klubų. Ši graži sportinių varžybų tradicija yra kas metai vykdoma ir yra tapusi pagrindine visų lietuvių sporto švente ir sporto demonstracija.

Laikui bėgant vyresnieji pasitraukė iš aktyviųjų sportininkų eilų, užleisdami vietą jaunesniesiems, patys pasiimdami trenerių ir vadovų pareigas. Jų sportinė patirtis yra labai naudinga priaugančiam jaunimui, kuris, jausdamas prityrusių vadovų globą, noriai jungiasi į sportuojančio jaunimo eiles.

Taigi, sulaukus klubui sidabrinės sukakties, visi lietuviai džiaugiamės tokiais gražiais vytiečių rezultatais ir linkime nepalūžti ir su atkaklumu garsinti lietuvių sportininko vardą kitataučių tarpe. Kuo geriausias sėkmės!

Francisca Žitkutė

1960 m. mergaičių komanda. — Iš kairės: D. Žėkaitė, T. Supronaitė, K. Kruminaitė, Z. Žolpytė, A. Supronas — treneris, J. Jonynaitė, S. Kybartaitė, J. Renkauskaitė, B. Bilkšytė, K. Čirvinskaitė.

● Girls team, 1960.

Vyčio moterų komand pirmose Kanados LS apygardos pirmenybėse. — Iš kairės: Elė Žėkaitė, Sofija Kasparavičiūtė, Vida Balsytė, Ona Žėkaitė, Irena Rutkauskaitė, Ona Vėlyvytė, Ona Kriaučiūnaitė. (Komandos pagrindas daug metų atstovavo "Vytį").

● "Vytis" women's basketball team, during their first participation in the Canadian League plays.

Alg. Gustaitis

LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA

Lietuva — žalgirio mūšio ir sporto nugalėtoja vaizdais. Pagrindu paimtos to paties vardo filmos nuotraukos. Didelio formato, su dail. A. Varno spalvotu viršeliu. Kaina \$2.50

Alg. Gustaitis ir akt. L. Harvey (Skinkė)

ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS

Tekstą parašė Alg. Gustaitis, piešiniai V. Stasiūnaičio.

Gausiai iliustruota didelio formato mažiesiems skaitytojams knyga, kurios piešiniai paimti iš lietuviško (A. Stasiūnaičio) "komikų" filmo. Kaina \$2.00

Šios ir daugelis kitų knygų gaunama

"Lietuvių Dienų" Leidykloje,

4364 Sunset Boulevard
Hollywood, Calif. 90029

ŠIS TAS IŠ LIETUVIŲ MUZIKOLOGIJOS ARCHYVO ISTORIJS

Archyvas suorganizuotas 1920 m. Kaune. Savo bute sukauptau nemaža medžiagos, kurios apščiai buvau atsivežęs iš Petrapilio. 1924 m. persikėlus į Klaipėdą, dirbdamas Klaipėdos konservatorijoje, sudariau studentų būrelį rinkti eksponatus mano atsivežtam archyvui. Vasaros atostogų metu kiekvienas iš savo apylinkės surinkęs atveždavo nemažai eksponatų. Vien tik kanklių buvo surinkta per 30. Net Labanoro dūda nuo Švenčionių. 1929 m. išvykstant į JAV-bes jau turėjau per 1000 labai vertingų eksponatų. Jie buvo palikti prietelio kan. J. Dinetto globoje Gargžduose. Nelaimė, vokiečiams įžengus į Lietuvą, pirmiausia pakeliui buvo sudeginti Gargždai, ir žuvo visas archyvas. Kiek retesnių eksponatų, kuriuos buvau pasiėmęs su savimi, sudarė pagrindą Archyvui Amerikoje.

Švietimo ministerijos buvau siunčiamas ne archyvui rinkti, bet susipažinti su lietuvių kultūrine veikla šiame krašte. Čia pastebėjęs daugybę lituanistinių dalykų, kruopščiai pradėjau juos rinkti. Po kelerių metų jau turėjau kolonijose apie 100 bendradarbių. Kai 1935 m. Kaune įvyko LURL seimas, pasiunčiau 3000 eksponatų parodon. Tuo labai susidomėjo prez. A. Smetona; pamatęs šimtus nuotraukų chorų gražiai atrodančio jaunimo, visuomenininkui A. Trečiokui pareiškė: "Dabar pamačiau, kokį kultūrinį darbą lietuviai išsivijoje dirba. Prašau perduoti komp. Žilevičiui geriausios sėkmės linkėjimus toliau tokį svarbų darbą tęsti."

Per kelerius metus mano penkių kambarių butas jau buvo eksponatais perpildytas. Kai lankiau kolonijas Vytauto metais kaip dirigentas ir 1939 m., ruošiant chorus Lietuvos Dienai pasaulinėje Parodoje New Yorke, susipažinau su daugeliu veikėjų, eksponatai pradėjo dar daugiau plaukti į mano butą.

Pradėjus akims silpti, ėmiau galvoti, kas daryti su archyvu. Tuomet kreipiausi į Kongreso Biblioteką Washingtone, pasiteiraudamas, ar nesuteiktų vietos archyvui, kol bus persiųsti Lietuvon. Direktorius sutiko tokia sąlyga: paruošti kartoteką pagal jų sistemą; archyvo nebus galima išimti, bus leidžiama tik medžiagą kopijuoti. Su archyvu skirtis negalėjau, tad sąlygų nepriėmiau. Tada kreipiausi į New Yorko mies-

to viešąjį knygyną, Slavonikos skyriaus direktorių (čia buvo įjungta lituanistika). Jis išklausęs mano norus ir archyvo reikalus, paklausė, kiek lankytojų galima tikėtis per metus. Pareiškiau, jog nemažiau tūkstančio. Jis nusišypsojęs pareiškė, kad jei toj vietoj pastatytų kokį kitą rinkinį, jį aplankytų keli šimtai tūkstančių. Bet jis pasiūlė archyvą padėti žemutinėje patalpoje šalia kitų archyvų, kur lankytojai galėtų naudotis archyvu ir, norint, būtų galima archyvą atsiimti be kliūčių.

Laike L. Bendruomenės seimo New Yorke, atvykęs iš Chicagos Lietuvių Muzikų Vardyno ir Muzikos žinių red. J. Kreivėnas, susipažinęs su archyvu, pažadėjo surasti vietą Chicagoje. Jis kreipėsi į kun. Krištanavičių, SJ, tėvų jėzuitų provinciolą, prašydamas vietos naujam vienuolyno pastate. Neužilgo į Elizabethą atvyko provinciolas įgaliotinis B. Markaitis, SJ susipažinti su archyvu. Neilgai trukus, provinciolas man atsiuntė pranešimą, kad gali suteikti didelį kambarį archyvui. Tuo labai apsidžiaugiau ir tuoj supakavęs 3000 svarų persiunčiau į Chicago. 1960 m. archyvas buvo atidarytas. Suruošta lietuvių eksponatų paroda su paskaita, ir archyvas padovanotas Nepriklausomai Lietuvai — asmenyje Lietuvos gen. konsulo dr. P. Daužvardžio.

Archyvas jau turi 300.000 eksponatų, kurie tame kambaryje taip sukimšti, kaip silkės statinėje. Tėvai jėzuitai, matydami archyvo vertę, Jaunimo Centro naujose patalpose

Kompozitorius Juozas Žilevičius prie savo archyvo.
● Comp. J. Žilevičius at his archive.

paskyrė labai didelę salę. Ten įrengtos lentynos; viena siena po stiklu — retiesiems eksponatams, kita siena išklota korka, kur bus sukabinta per 50 nuotraukų pirmųjų lietuviškos muzikologijos dirvonų artojų, kaip Mažvydas, Liaukšminas, Slavašinskas, vysk. Valančius, vysk. Baranauskas, kun. Strazdas ir daugybė kitų.

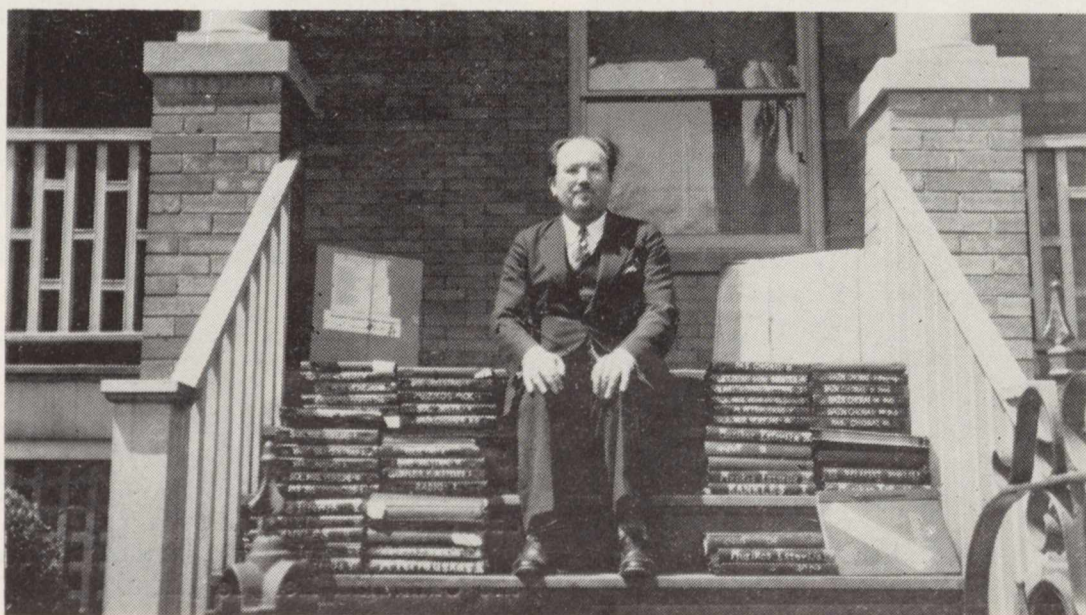
Archyvas turi labai daug skyrių: religinės muzikos, pasaulinės muzikos, vargonininkų veikla, dainos šventės, muzikos vardynas, plokštelės (per 2000) ir daug kitų.

Archyvo palaikymui visa medžiaga, pašto išlaidos, įvairūs senųjų nuotraukų perfotografavimai per metus daug kaštuoja. Naujose pa-

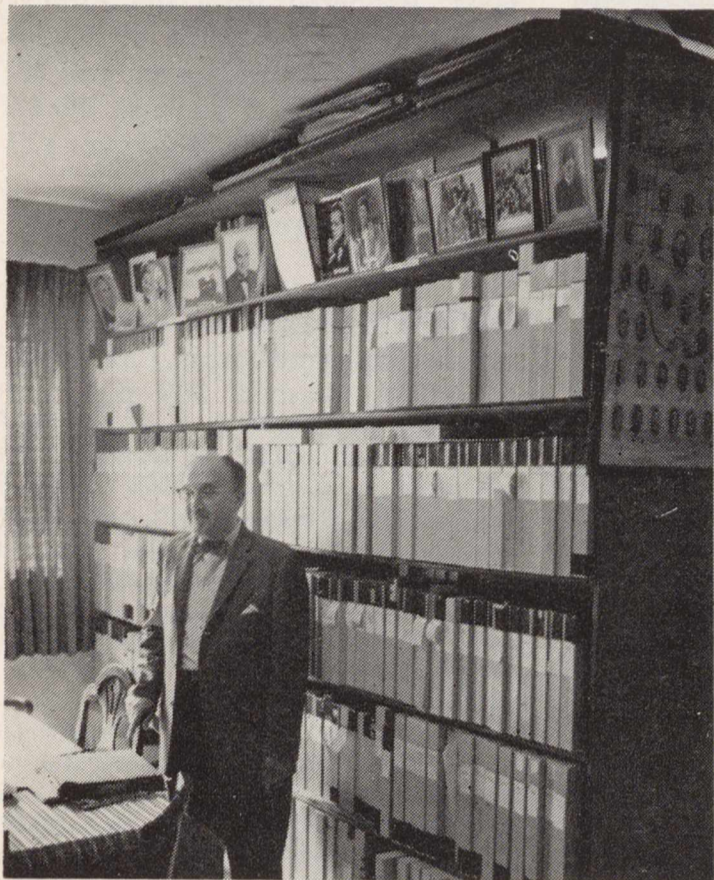
Muzikologijos archyvas kraustomas išvežti Chicago 1960 m.

● Archive of Musicology is being moved to Chicago in 1960.

Muzikologijos eksponatai, paruošti į D.U.L.R. seimą Kaune 1935.

● Exhibits prepared for the Society to Aid Lithuanians Abroad Convention in Kaunas, 1935.

Kuratorija renkasi susirinkimui. — Iš kairės kons. dr. P. Dažvardis, provincijolas B. Markaitis, SJ, V. Šimkus, komp. J. Žilevičius, komp. J. Bertulis.

● Curators of the Museum of Musicology are gathering for a meeting.

talpose naujam knygynui įrengti Lietuvių Fondas paskyrė \$700 (bet tai tik pusė reikiamos sumos). Neturint nuolatinį rėmėjų, tenka naudotis pripuolamomis aukomis (kaip pvz., Kalėdų sveikinimų proga, Lietuvos Dukterų auka į mėnesį \$25, mano vardinių proga), bet to neužtenka, todėl tenka dengti iš savo kišenės arba skolintis.

Jei ne tėvai jėzuitai, kurie mane išlaiko ir teikia patalpas, šilimą archyvui, šviesą ir visa kita, manau, kad archyvas gulėtų kur nors sandėlyje sukrautas ir nebūtų viešam naudojimui prieinamas. Jei lėšų būtų galima surinkti tiek, kad būtų galima išlaikyti nuolatinį tarnautoją, tuosyk galėčiau įsigilinti į muzikologines studijas ir pateikti mano praktikos žinių viešam naudojimui. Archyvui tenka vesti korespondenciją su visu pasauliu, išsiunčiant šimtus laiškų per metus įvairiais muzikologijos klausimais. Tai tenka atlikti pripuolamų raštininkų pagalba. Studijoms laiko nėra.

Archyvą lanko nemažai jaunimo ir svetimtaučių. Kad geriau būtų galima susipažinti su archyvu, išleista angliškai 26 puslapių iliustruotas informacinis leidinys. (Leidimo lėšas padengė visuomenininkas inž. Vl. Adamkus).

Darbo metu muzikologijos archyve. — Komp. J. Žilevičius ir archyvo bendradarbiai — J. Jakubauskaitė, komp. J. Bertulis, Z. Girdvainytė.

● Composer J. Žilevičius of the Musicological Archive at work with his assistants.

Australijos Lietuvių Dienos 1974 vyksta Adelaidėje

Australijos lietuviai kas antri metai ruošia LIETUVIŲ DIENAS. Sekančios Lietuvių dienos įvyks š. m. gruodžio mėn. 26 — 31 dienomis Pietų Australijos sostinėje Adelaidėje.

Lietuvių Dienų metu vyksta šie parengimai: Dailės paroda, Foto paroda, Literatūros vakaras, Teatro spektaklis, Tautinių šokių koncertas, Jaunimo koncertas, Dainų šventė, Sporto šventė ir Naujųjų Metų sutikimo balius. Taip pat tuo metu vyksta Australijos Lietuvių Bendruomenės tarybos atstovų, studentų ir kitų organizacijų suvažiavimai.

Tai yra viena iš didžiausių Australijos lietuvių švenčių. Ji atgaivina ir suteikia jėgų netik ištikimais savai tautai, bet ir tęsti kovą dėl Lietuvos laisvės.

Lietuvių dienos sutraukia lietuvius ne tik iš Australijos vietovių, bet sulaukiame svečių ir iš kitų kraštų. Jie visi yra brangūs ir mieli ir jų laukiame taip pat sekančiose Lietuvių dienose.

Adelaidės lietuviai yra pasiruošę visus priimti ir parūpinti apsišvojimą Lietuvių dienų metu.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į Lietuvių dienų komiteto pirmininką šiuo adresu: **V. Baltutis**, 1 Belinda Street, EVAN-DALE, 4069, South Australia.

Iki pasimatymo Lietuvių dienose Australijoje!

Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

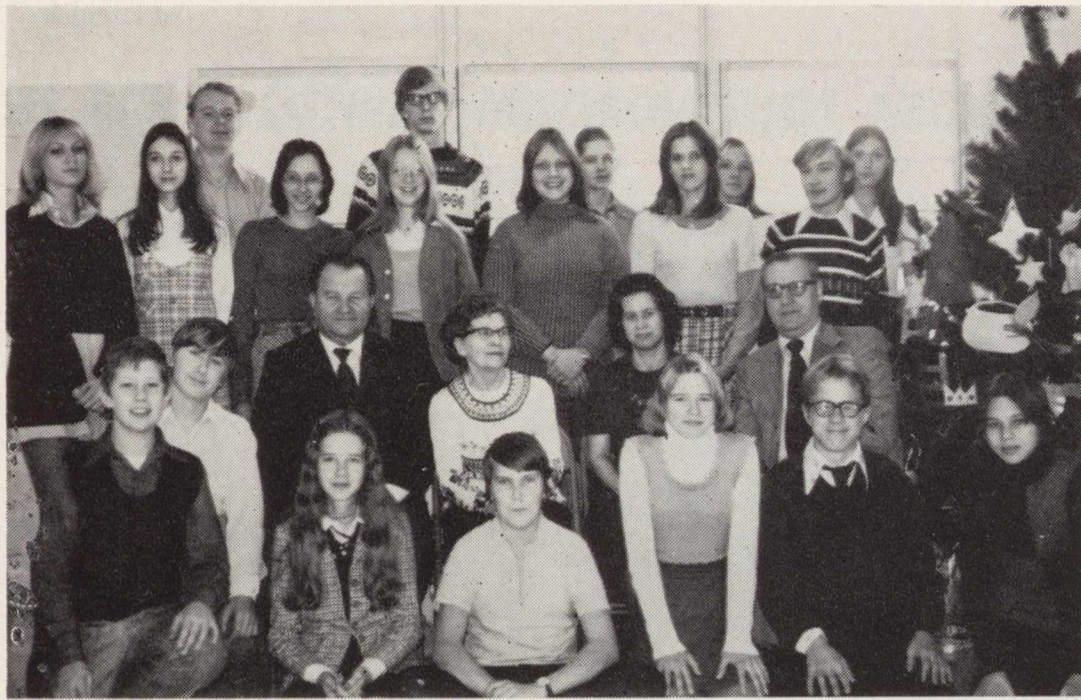
NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Lietuviški tarptautinių žodžių Atitikmenys. Lithuanian Equivalents of International Words. Paruošė Dr. Pranas Skardžius. Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Mecenatas — Lietuvių Fondas. 100 psl. 1973 m. Kaina nepažymėta.

Liudas Dovydėnas, Karaliai ir bulvės. Stilizuotų pasakų rinkinys. Išleido Lietuviškos Knygos klubas. 1973 m. Viršelis dail. A. Korsakaitės-Sutkuvienės. Kaina \$4.50.

Clevelando šv. Kazimiero Aukšt. Lituanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojai. — Mokyklos dir. P. Karalius, mokyt. I. Jonaitienė, mokyt. V. Augulytė ir mokyt. P. Joga.

● Teachers and scholars of the St. Casimir High School of Lithuanistics in Cleveland. Foto V. Bacevičius

Clevelando miesto meras R. J. Perk tarp Clevelando skautininkų jo gimtadienio proga. — Vidurinėje eilėje sėdi (iš k.): v. s. I. Jonaitienė, s. J. Budrienė, v. s. A. Šenbergienė, s. S. Radzevičiūtė, meras Perk, G. R. Kudukiai, s. A. Balašaitienė. Foto V. Bacevičius

● Cleveland's Lithuanian Scouts and their leaders honor Mayor R. J. Perk on his birthday.

Clevelando miesto merui R. J. Perk įteiktas skautų jubiliejinės stovyklos ženklelis. Įteikia sktn. Aurelija Balašaitienė, šalia stovi V. S. Karalius, S. B. Juodikienė, S. M. Švarcienė, ps. M. Puškorienė.

● Cleveland's mayor R. J. Perk receives insignia from Lith. Scouts. Foto V. Bacevičius

Jaunimo skaitinių konkursas

— JAV LB Švietimo taryba skelbia konkursą parašyti jaunimui tinkamą literatūrinį veikalą (romaną, apysaką, novelę). Veikalas turi būti skiriamas paaugliams ir netrumpesnis kaip 150 mašinėle rašytų puslapių. Laimėtoju skiriama 1000 dol. premija. Rankraščius, pasirašytus slapyvardžiu ir į atskirą vokelį įdėjus savo tikrąją pavardę, adresą bei telefoną, atsiųsti iki 1974 m. gruodžio 31 d. Jaunimo skaitiniams ruošti komisijos pirmininkui šiuo adresu: Stasė Petersonienė, 2534 W. 40th Street, Chicago, Ill. 60632.

Konkurso vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Ji turės visiškai laisvas rankas: pavyzdžiui, reikalui esant, premijos visai neskirti arba ją skelti į dvi dalis. Premijuoto veikalą išspausdinimu pasirūpins Švietimo taryba, o dėl nepremijuotų, bet spausdindintinių veikalų išleidimo bus tariamasi su jų autoriais.

JAV LB Švietimo taryba

— JAV LB Švietimo tarybos Jaunimo skaitinių ruošimo komisiją 1973-4 m. sudaro šie asmenys: Danutė Bindokienė, Stasys Džiugas, Agnė Kižienė, Dalia Kučėnienė, Elvyra Narutienė ir Stasė Petersonienė, kom. pirmininkė, kurios adresas yra 2534 W. 40th St., Chicago, Ill. 60632.

BOOKS OF INTEREST

Lithuanian Days Publishers

THE SEASONS. Kristijonas Donekaitis. Rendered from the Lithuanian into English verse by Nadas Rastenis. Introduction and Editing by Elena Tumas., Ph.D. Woodcuts by V. K. Jonynas. 127 p.p. Los Angeles, 1967.

Price: \$4.00 (bound.)
\$3.00 soft cover

CROSSES. A novel by Vincas Ramonas. Translated from Lithuanian by Milton Stark. 329 p.p. Los Angeles, 1954.

Price: \$4.00 bounded

The story of CROSSES is a story that was lived by thousands of men and women in the period beginning about 1940 in Europe, when two tyrants, Nazi Germany and Soviet Russia, conspired to destroy and absorb the territory and peoples lying between them.

Outside of its framework, CROSSES is a unique novel; it is unique in the way it reveals practical Communism on the naked eye, to the eye of the common man. Aside from political conflict in CROSSES, all of the human passions pass in review: pride, greed, lust, love, hatred...

CROSSES is a tender love story, a ruthless attack on religion, a book of pious devotion, a villainous confession, a memoir of penitence. It cannot fail to stir the reader, and it is told by a master of Lithuanian letters, Vincas Ramonas, a new light in the firmament of foreign authors.

EVENING SONG. Compiled and translated by Vytautas Beliajus. Lithuanian Folk Tales, Legends and Fables. With Illustrations. 100 p.p. Los Angeles, 1954. Price: \$3.00

THE BATTLE OF GRUNWALD.

Liberal English translation with prologue & epilogue by J. J. Bielskis. From the adapted Lithuanian version of the original in Russian by Ivan K. Sokolnikov. An Historical novel of the Battle in 1410 with the Teutonic Knights. 160 p.p. and XXXI footnotes. Los Angeles, 1963.

Price: \$3.00

LITHUANIA — LAND OF HEROES. Edited by Leonard Valiukas. Country, People and Language; Lithuania's Fight for Freedom; Soviet Genocidal Practices in Lithuania. 88 p.p. and 93 p.p. Illustrations. Hollywood, 1962. Price \$4.75

FOREST OF ANYKŠČIAI, an epic poem by Bishop A. Baranaukas. Translated by Nadas Rastenis. Introduction by J. Tininis. Parallel texts of the original and of the English translation. 62 pages. Price \$3.00; Hard cover \$4.00

"Lietuvių Dienos"
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029

Clem's Polskie Deli

★ Specializing in home made Fresh & Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.

★ Featuring Imported Krakaus Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new BAKERY-KITCHEN a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT'S CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles 759-5058

Vasario 16 d. priėmimo Lietuvos Pasiuntinybėje Washingtonė. — Iš dešinės: JAV ambasadorius Charles E. Bohlen (mirėš 74.l.1) kalbasi su ponija O. Kajačkienė, Lietuvos atst. J. Kajačka ir Deputy Assistant Secretary of State Europos reikalams, Richard H. Davis.

● The late American statesman and famous Ambassador to the Soviet Union, Hon. Charles E. Bohlen, and Deputy Assist. Sec. of State for European Affairs, Hon. Richard H. Davis, at a traditional February 16, Lithuanian Independence Day, reception given by the Lithuanian Minister Kajačka and his wife in Washington, D. C.

Lithuanian Independence Day

Lithuanian Independence Day address by Hon. Glenn M. Anderson of California in the House of Representatives, Thursday, February 14, 1974:

Mr. Speaker, again this year I join my colleagues and freedom-loving people throughout the world in commemorating the 56th anniversary of the independence of the Republic of Lithuania. Yet, February 16 remains a bitter-sweet celebration for nearly 23,000 Americans of Lithuanian descent in the State of California.

The Lithuanians are a courageous and proud people whose history extends over a thousand years. Unfortunately, much of that was under foreign domination: a subjugation which kindled a spirit for freedom. Finally, on February 16, 1918, Lithuania became a sovereign nation.

For nearly a quarter of a century, this tiny Baltic State grew and prospered — until she was betrayed by her Communist neighbor during World War II. On June 15, 1940, the Soviet Union reneged on its own peace treaty and engulfed Lithuania into its vast empire. This earlier pledge stated:

The Soviet Union recognized the sovereignty and independence of the Lithuanian State with all the juridical rights associated with such a declaration, and forever renounces, in good faith, all Russian sovereign rights which it previously had in regards to the Lithuanian Nation and its Territory.

It is a credit to our Government that the United States has not, and will not, recognize this subjugation by the Soviet Union.

Thousands of brave Lithuanians are risking

and sacrificing their lives resisting this foreign suppression. The desire for freedom is indeed embedded in the hearts of these gallant people.

Mr. Speaker, I am proud of the great efforts being made by these people desiring to achieve their natural right of self-determination, and I applaud the contribution of the Lithuanian American Council in Los Angeles and throughout the United States.

It is a tragic irony that the only Lithuanians not allowed to celebrate this Lithuanian Independence Day are those in Lithuania itself.

On February 16, voices will be raised throughout the word recalling the words of the Lithuanian national anthem:

Lithuania, land of heroes,
Thou our Fatherland that art,
From the glorious deeds of ages
Shall Thy children take heart.
May Thy children ever follow
Their heroic fathers
In devotion to their country
And good will to others.
May the sun of our loved shore
Shine upon us evermore;
May the right and the truth
Keep our pathway lighted.
May the love of our dear land
Make us strong of heart and hand,
May our land ever stand
Peaceful and united.

For those 3 million Lithuanians struggling under the yoke of communism, all Americans echo the words: "May the right and the truth keep our pathway lighted."

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

FEBRUARY

1974

THE BEGINNING OF MARRIED LIFE

From the novel "Artist's Wife" by Juozas Tininis

CHAPTER XVII

It is getting dark when we step off the bus in Sydney. Moira instantly phones to her mother whom, she admits, she has been missing immensely. On the occasion of our return the widow-lady invites us for supper. We set out for the visit immediately. I am taken aback when I see Moira greeting the brown-haired doggie Sambo first and not her mother. Many a times have I heard praise from her lips on behalf of this pampered family pet. Such attention to the dog exasperates me. How dare Moira value an animal more than a human being!

— Welcome, my son-in-law! And how did you like the Blue Mountains? Isn't Katoomba a remarkable place?

— I was admiring your Moira all the time and have therefore missed the beauties of Katoomba.

— Quite understandable. Many a husband acts so during the first days of his married life.

By now Moira has set down Sambo after an outpour of affection and is presently exchanging greetings with her mother. The dog now runs over to me and starts growling.

— Keep quiet, Sambo. It's not nice to act so with a person of our own, — the dog is kept silent by the widow. — And you look tired a bit. Of course, a honeymoon is seldom a health repair.

— Moira, do you hear what mother is saying?

— Yes, I do. And you did look better before our honeymoon.

We soon sit down to table for supper. First of all we drink a glass of wine to mark the event of our return. Later, as we are sipping coffee, we touch upon a political subject in our conversation.

— Australia's greatest threat comes from the yellow race which no longer has enough space on the Asian continent, — expounds the widow repeating some journalist's opinion that she has found in the newspaper.

— Allow me to disagree with your explanation. There is not the slightest need for the yellow race to sprawl into Australia when there are immense unsettled Siberian regions right at her side, and parts of these regions were actually taken away from the Asiatic Chinese.

— Russia of today having become the world's mightiest power will not allow anyone to take away those regions.

— You are mistaken. The

mightiest power of our days is America.

— Why do you need these politics! — Moira intervenes, irritated by the subject of our conversation. We drop it instantly leaving alone and in peace the yellow race.

It is midnight when I bring Moira home. I stand in front of the mirror of our bedroom and examine myself in it. Am I not looking so well, as Moira and her mother were saying? The mirror tells me nothing.

Next day I am back again in hospital kitchen. Antanas is joyous with my return: he will not feel so dejectedly alone among the Australians anymore. The chef and my fellow-mates are congratulating me and inquiring how I spent my honeymoon. Only the winkle-faced woman and the corpulent one do not dare to annoy us with such silly questions.

Hardly have I finished polishing up several of the pots when I get a feeling of extreme faintness. I cannot understand what is the matter with me today. The feeling is that of a person who has just recovered from severe illness. This has never happened to me before.

Without much delay I pay a visit to the physician in charge of the hospital's personnel. He writes down my name, my age and inquires about my nationality. He then starts his examination:

— What are your complaints, mister Vilmantas?

— A sense of vertigo, a humming in the ears, a blurring of my eyesight, an overall faintness.

— Aha. Well, take off your clothes and lie down on this table.

The doctor carefully checks me all over. Pressing his stethoscope to my chest he listens to the heart-beat, then takes my pulse and blood pressure.

— A condition of anemia. I suppose you are still chasing the girls.

— How so? Is there a relationship between this and anemia?

— Naturally. How can one fail to understand it?

— To me that's something new. Quite a surprise. I cannot imagine that there could be any link between these two matters. Besides, as far as girls are concerned, I must confess, I am not chasing them.

— And still the state of your health indicates that you must give up the chase of these fiendish creatures.

I would have liked to snap back that I consider women to be angels,

but lacked courage to do so holding this person to be some kind of anti-feminist, since he had formed such a bad opinion about the daughters

He made out a prescription for drugs to counter my anemia. I leave the physician's office with a sense of relief for I know now that I have no serious illness.

The prescribed medicine proves to be really effective. As soon as I start taking it I recover my earlier strength. So I decide that doctors are nevertheless needed creatures on this earth.

After her honeymoon Moira also returns to her work, at the post office. She earns ten pounds sterling a week there. Both our earnings go to a joint cashbox. Food is inexpensive. Thus the main problem now is to pay off the house loan as soon as possible. Then saving money for an automobile will commence.

And so a few months of our common life pass by harmoniously. My commitment by contract to perform a two years' period of work is coming to a close. Now I can look around for another job if I so desire. With this in view I apply to the Ministry of Education. No prospects there. The Ministry is not in need of artists. My efforts to become independent of physical labor are fruitless. I must remain and continue my work at the kitchen.

I am somewhat vexed when Moira is complaining one evening.

— You know, Algis, I'm getting sick already of working at the post office. Couldn't you manage to support me by working alone?

— As you wish, Moira; only when we are both working our house loan would be paid off sooner.

— There is no need to hurry with the payments.

I recall somebody's advice about the importance of sacrifice in marital life and I decide not to oppose my wife in her desires, even though I should much wish that the continue to work until our first baby comes along.

Moira keeps to her work for a few more days until the post office engages a replacement. After that she passes all the time sitting on a sofa and reading novels.

Suddenly a vision of Leonia appears in my mind. Almost physically my ears catch her far-off whisper: "Do you see, Algis, how lazy she is?" This is the first short-coming of Moira that I have become aware of.

Once, upon returning from work, I find my wife all cuddled up on the sofa and reading Hiche's novel "The Garden of Allah". A little brown dog is lying at her feet and

it greets me with a couple yelps. I am frowning.

— Don't be angry, Algis. It's a present from mother. I'm a bit lonesome all by myself after you leave for work. Sambo will keep me company. Isn't he a handsome dog?

— I'm not saying that he's ugly. Only I don't like such a present.

Moira puts aside her books, stands up from the sofa and gives me a kiss. What can I say against her dog now even though a great enmity against it has been shored up within me. Will not the day once arrive when Sambo becomes number one, and I next only?

At evening she fixes a little sleeping pad for the dog in the kitchen. Luckily it's not done in the bedroom. When I get up in the morning and enter the kitchen I catch a certain doglike smell. I am susceptible to such odors. So I instantly throw open the window to freshen up the contaminated air. Then I make my breakfast coffee and hurry off to work leaving my wife asleep in bed. No, this cannot go on forever: I must do something about Sambo who appears to be a beauty to my wife but is an ugly nuisance to me.

After a few more days there is another surprise in store for me: my wife has turned into a red-haired woman. She has dyed her dark black hair so that it match with the brown of Sambo's fur! With this action she has lost much glamor in my eyes which hitherto had been accustomed to admire her as a brunette.

I suggest that Moira keep Sambo on the porch during the night. She does not agree. She is afraid that Sambo will be all bitten up by mosquitoes outside. A bitter quarrel follows on account of this. It is the first clash of our differences of opinion. Nevertheless it has not brought major disruption of the harmony between us, even though it does leave behind a sediment of bitterness of the heart.

My wife's love of the dog keeps on irritating me, and this is exactly what starts producing breakups of our common life. I decide to put an end to this disruption by getting rid of Sambo from our household for I am really allergic to the smell of the dog.

One day I purchase some poison at the drugstore and on the next morning, while my wife is still asleep, I feed it to the dog. I then quickly leave for work. While busy at polishing the pots I am thinking without cease about how Moira will endure Sambo's passing away.

At about five o'clock my wife meets me all in tears, as I shyly

Continued on next page

enter our drawing room returning from work.

— We have no more Sambo, Algis. When I awoke I found him lying dead at the bedside. What could have been the cause of his death?

— Hard to tell. Wasn't he a victim of a heart attack? Why, he was so fat and corpulent. You had been feeding him too well, Moira, — I am expostulating under the guise of a blameless little lamb.

— Dig up a hole in the yard, Algis. We must have a decent funeral. My poor little Sambo.

Without delay I perform her bid. Moira plants a rose on the dog's grave. For consolation I take Moira to a cinema that evening. I am looking at a film and listening to its music from the screen. Yet I hear Leonia's voice of consolation as she whispers: "You have done the right thing, Algis. That's what she deserves. I would never have dared to part my love in two halves: one for you and one for the dog."

We return late from the theatre having seen a film with Mario Lanza. Yet Moira's sadness has not been assuaged by the singer. She has a headache when she is not greeted by Sambo in the parlor. That's nothing, she'll get used to it. If only she doesn't make up her mind to acquire another dog.

Next day Moira meets me with a cigaret in her mouth. It's the first time I see her smoking. The parlor is full of tobacco fumes. This is unbearable for me, a non-smoker. And in general I do not like women who smoke. Though I do not show Moira any dissatisfaction presently. Her kiss has the taste of tobacco and is not so delightful.

— Why are you smoking, Moira?

— Because of the grief of Sambo's death.

— The physicians of England have indicated that smoking causes cancer.

— I know that but how am I to forget Sambo's tragedy. And, besides, smoking deruces weight. I don't want to become obese knowing that you like slender women.

— Medium women. I don't care for bones.

From that day on Moira does not give up smoking, considering it to be one of the pleasures of her life. Can I forbid my wife a thing like this? Most important of all is that she should not develop any further shortcomings.

Again our life is following much like the water of a river which only at intervals is obstructed by cascades.

By A. Bernotas

EASTERN PRUSSIA ON SOVIET STAMPS

In chapter 6 of this series we started to talk about stamps which Soviet Russia issued in 1967 to commemorate "Baltic Resorts". The first three stamps were dedicated to the resorts of Narva-Jõesuu (Estonia), Jurmala (Latvia) and Druskininkai (Lithuania). The two latest stamps, about which we will talk in this chapter, are dedicated to Eastern Prussia (German Ostpreussen) or "Kaliningradskaja Oblast", as Russians renamed the territory they occupied during the war with Germany in 1945. It is the first time, that Russians commemorate something of Eastern Prussia, or Lithuania Minor, as the country was known for centuries.

While on the stamps dedicated to Estonia, Latvia and Lithuania the name of the respective resort is inscribed in both the native language and Russian, the two stamps dedicated to Eastern Prussia bear the names in Russian language only.

As in the case of the three first stamps, these latter 2 stamps also show a flower or a plant, as part of their design, such a symbol being supposed to be characteristic to the region which they are representing. In reality, however, the flowers or plants selected for representation here are to be found widely scattered over the entire European continent and have nothing to do with the place they are showing.

On the 12 Kopek stamp of this series is seen the resort of Zelenogradsk, and the plant is what Scott catalogue calls "Scotch heather" or German Michel catalogue has named as "Heidekraut" and the building itself is named Sanatorium. The town of Zelenogradsk, which in Russian means something like "green town", in old Prusso-Lithuanian language is "Krantas" (Shore), and later in German it was called "Cranz".

CRANZ is located on the southern tip of the Kurisch Haff

(Kuršij Marios) and is in the Semba province. In German times, Cranz was inhabited mainly by fishermen, and it had very good, luxurious summer-houses, boarding houses, a sanatorium and baths, and in the summer season it was a lively vacation area. For example, in 1939 local inhabitants numbered 5000, while of visitors there were 19,000.

The beach of the Kuršij Marios at Cranz is of fine white sand, and has strong sea-waves. A wooden bridge stretches far into the lagoon. A railroad line from Königsberg (Karaliaučius) reaches Cranz and is connected to other lines, twisting alongside the province of Semba and the seashores. The roads, leading to Königsberg, Pabeten and Kurschen are stone-paved. Near Cranz begins the famous Kuršij Neringa (Kurisches Nehrung), a narrow strip of dunes, which extends north-eastward for 98 km and ends at Klaipėda, dividing Kuršij Marios (Lagoon) from the Baltic Sea. Running the whole length of Neringa is a good gravel road, called Postroad, which in the past was travelled by many famous personalities.

In the vicinity of Cranz there were found ancient burial places from the viking or norsemen-times, what shows, that the tough viking seamen have had their settlements here more than one thousand years ago. Further is to be believed that vikings have had their settlements even deeper in the country. Some old Lithuanian songs tell us that "bearded men" crossed the Baltic Sea and landed ashore. Maybe they were just traders, or maybe they came as settlers as well. In 1945 Cranz was seized by the Russians, and the ancient inhabitants — Old Prussians and Germans — fled or were deported, while new Russian colonists were brought in, and the name of the town itself was changed to "Zelenogradsk", which has nothing to do with history or with local population.

On the 16 Kopek stamp is to be found the resort of "Svetlogorsk", the building shown is called by Michel as "Wasserbäderklinik" and the plant on the stamp is named by Scott as "Club moss" or by Michel as "Schlangenmoos". Svetlogorsk is the new name for the town of "Rauschen" (or in Lithuanian "Rūšiai") given by the Russians in 1945, which means something like "light hill"

The resort of RAUSCHEN lies on the coast of the Baltic Sea in the Semba province, 19 km westward from Cranz, and is connected by rail and land-roads with Cranz and other neighboring towns and villages. The town itself spreads in depth and along the high coastal hills, it has a Kurhaus (the resorts recreational center) and several summer-houses, hotels and summer-cottages. Beautiful valleys cut through the wood-covered hills toward seashore. The seashore is steep and is 40 meters high. The beach is smooth and covered with fine sand. Through the town runs the brook of Rauschen, which had made a deep furrow through the hills, providing the surroundings with scenic beauty. The highest point is Karlsberg — 73 meter, covered by pine-wood, on which there stands a Gasthaus. In 1939 Raschen had 2176 permanent residents and several thousands of visitors. Rauschen is an old place, known in prehistoric times, and in its vicinity there were many archeological finds and burial grounds were located.

Naujas Lietuvos žemėlapis

(mokyklai ir namams),

paruoštas J. Andriaus, atspaustas Rand McNally Co., 59"x48" ant texoprint plastikuoto popieriaus:

1. sulankstytas (voke) ar susuktas (tūtoje) \$15.00
2. su lazdomis (pakabinamas):
 - a) klijuotas ant drobės .. \$35.00
 - b) be paklijavimo \$20.00
3. su metaline makštimi, paklijuotas (išsitraukia kaip filmo ekranas) \$50.00

Užsisakyti adresu:

JAV LB ŠVIETIMO TARYBA

c/o R. Kosmanas

7209 S. Mozart, Chicago, Ill. 60629
Tel. (312) 925-3344

Taip pat gaunama "Lietuvių Dienų" administracijoje.

Where do the Russians send the Siberians?

Early last year Los Angeles Times had reported a story of an intensified Buddhist and Buddhist scholars persecution taking place in Buryat Mongolia (Feb 18, 1973). Of additional interest was the fact that among the victims there was... a Lithuanian scientist.

"In many ways the Buryats are Russian history's equivalent of the American Plains Indians". They lived peacefully around Lake Baikal in deep green forests and among towering mountains, until the 17th century when the Czar sent his Russian Cossacks over the Siberian plains to conquer them. Rumors were spreading that these people of a nature worshipping religion living to the east of a big lake had a "mountain of pure silver".

As typical of the cruel Russian conquerors history reports of commander Pokhabov who has said: "Though no grass grows tomorrow where I have left, today I have been satisfied."

The Buryats fled in numbers to the south, to Mongolia. Shortly, however, they began returning, as lamas, monks, of the Buddhist faith they had learnt and accepted. Already in the 17th century one out of every 15 Buryats was a Buddhist lama. Monasteries were built, "Known for their fine libraries, for their publishing activities and their scholarship." These were the foundations of the modern Buryat culture.

Several attempts by Buryats to overthrow Russian oppression had failed during periods that followed. In 1919 the Buryats were hopeful of American aid, during the Russian Revolution years: "they were disappointed when trains from the east carried only American intervention forces, not liberators."

Soviets created an Autonomous Buryat Soviet Republic granting the nation some ability to preserve its culture, for a time. Then since 1928 on charges of diversion, pro-Japanese propaganda and for encouraging Pan-Mongolism Soviet persecution was let loose. It was the fiercest against the lamas who were deported to concentr. camps. Even the monasteries were being closed down, their libraries scattered. When a Russian scholar, Nicholas Poppe, shocked by the savage vandalism petitioned the Buryat Communist Party secretary to preserve at least one monastery as a museum, his plea was ignored. There had been 36 monasteries in the country and 16,000 lamas — today in all Russia there are only 300 lamas left. And only a handful of Oriental scholars in Russia retains

an interest in Buryat. Whereas allowing Buddhists to practice their religion — "as long as they do not proselytize what they preach" — is not considered of much importance by the Soviets. "The Buddhists are so weak... that persecuting these people is like swatting flies."

Of course, Russians are not happy about the efforts of the scholarly Buryats to reach for outer contacts with their scientist friends abroad. They do not want any potential Buryat leaders to emerge to stir the people. And, this is what necessitates cracking down, according to Russian thinking.

The crackdown to point, in this instance, came to light through a letter written by a Soviet scholar and smuggled out to his American colleague:

Persecutions and arrests of leading Buddhists started in Ulan Ude last summer.

"In September four more persons were detained: Donatas Butkus (of the Lithuanian Museum of Ethnography, at that time in Ulan Ude)." Of the remaining three one is from Leningrad and associated with its Museum of Religion... They then were "sentenced to forced treatment in a mental hospital... In November eight more persons were indicted."

The accusations are for the founding of "Buddhist sects", practicing of fanatic, superstitious rites, even absurd charges of the accused having committed acts of brutality.

"I cannot write of everything but things are bad... My entire correspondence is under surveillance."

● In order to advance multi-cultural and community projects for Canadians of all origins the Carling Arts Foundation was formed, according to The Toronto Star (Dec. 12, 1973), with 4 women trustees empowered to allocate the Foundation's initial half-million dollars on art and artistic talent, according to their judgement. One of the 4 women trustees is Mrs. Janina Kaknevičius, business manager of Toronto's Lithuanian weekly, "Žiburiai" (The Lights of Homeland) and wife of the president of the Brewer's Union Local 325.

According to Mr. Wilmat Tennyson, president of the Carling O'Keefe company of brewers who instituted the Foundation, available monies may reach one million dollars eventually.

● "Nepriklausoma Lietuva" (Lithuanian Independent, La Salle, Montreal, Canada) pays tribute in its January 15th issue to one of the noted Lithuanian composers, Stasys Gailevičius, who found refuge in the American continent after WWII by settling in Toronto and carrying on there his musical activities.

— In 1947 S. Gailevičius had published already in USA his solo songs with piano accompaniment. Conducting the "Varpas" chorus he raised it to a high-level, representative ensemble and had a record made of its performances. Another record is now released of songs interpreted by the St. John's Church (Lithuanian) chorus in Toronto where S. Gailevičius main activities take place over the many last years. As organist of this church, he had performed with the parish chorus on Lithuanian Independence Day (Feb. 16th, 1973) 4 works of religious music that he composed for the event. A taping of these works found its way to the hands of the Radio Vatican broadcasters — and from there on a Sunday morning program reached Lithuania. Came a letter of thanks from the old country: — what a pleasant surprise it was to hear such a fine broadcast: you would get numbers of letters of gratitude for such fine listening presents were it not for the soviet censorship here...

In his sixties S. Gailevičius tirelessly carries on his creative musical work in Canada, composing, conducting, performing in church and concert halls, and professionally educating through a piano studio of his own a generation of new musicians. (P. Alšėnas)

● The Chicago Lithuanians enjoy a weekly half-hour TV program of their own on Sunday evenings. On January 13th the 400th such program was released. The cost of producing one evening's TV broadcast is \$400 and the expense is carried half by volunteer sponsors and half from advertisement revenue.

MARY HAMROCK
PIERCE — HAMROCK
MORTUARY

921 Venice Blvd.
Los Angeles, Calif.
Phone: Richmond 9-6091

~~~~~

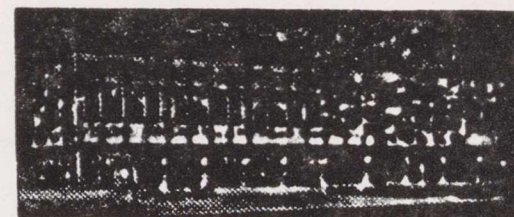
DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO ŠAKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE ČEKĮ DABAR.

7 1/4% UŽ TERMINUOTUS CERTIFIKATŲ INDĖLIUS

Dividendas išmokamas kas mėnuo TAUPYMO ŠAKAITOS IKI \$20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ISTAIGOSE.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 Ir 242-4395

~~~~~

LADIES AND GENTLEMEN Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, Strengthening Hair, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.
Listed in Druggist Red-Blue Book.
JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply \$6.00. Money Order, P. P., Send today —

J I B LABORATORIES
1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650

~~~~~

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

ADMINISTRACIJA RAŠO

GERBĖS PRENMERATORIAI:

J. Bagdonavičius, Dr. P. Žemaitis, Dr. A. Razma, St. Džiugas, A. M. Macarus, J. Klivečka, C. G. Oksas, M. Dambrauskas.

LD ŽURNALUI PAREMTI AUKOJO:

\$6 — A. Lukas.

\$3. — K. Virbickas.

\$2 — A. Norušis, B. Tiškus, A. R. Ingaunis.

\$1 — A. Puskepalaitis, P. Šimkus.

Visiems nuoširdžiai dėkojame —
Administracija

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Draugas', 'Marginiai', 'Terra' Gifts
International.

Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas,
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa",
St. Anthony's Parish Library.

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.

Kenosha, Wis. — B. Juška.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

AR TURITE ŠIUOS LEIDINIUS?

LITHUANIA Land of Heroes. Country,
People, History, Language. Lithuania's
Fight Against the Kremlin Rule. Soviet
Genocidal Practices in Lithuania. Prepared
and edited by Leonard Valiukas.
Lithuanian Days Publishers, 4364 Sunset
Blvd., Hollywood 29, Calif. 88 p. Part II
— Illustrations, 96 p. Price: \$4.75.

M. Gimbutienė, BALTS. \$8.50

Dr. J. Končius, Vytautas the Great
Minkštai viršeliais \$3, kietais \$4.

Lietuvių-anglų k. žodynas. \$7.00

Anglų-lietuvių k. žodynas. \$6.00

Mūsų knygyne galite gauti daugelį
kitų naujausių leidinių:

Rašykite

Lithuanian Days Publishers

4364 Sunset Blvd., Hollywood, Ca.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 11:30 — 12:00 p. p.
Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. Stasė
Pautienienė; išd. J. Mitkus, 2610 Griffith
Park Blvd., Los Angeles, Calif. 90039.
Programos vedėjai: V. Gilyš, P. Jasiukonis;
pranešėja Danutė Kaškelienė; vyr.
red. S. Pautienienė, 841 Stanford St., Santa
Monica, Calif. 90403 (213) 828-3779.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpie.
AM 1430 klc iš WWEL radijo stoties
Medford-Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijeje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentinos Minkų, gi-
rdima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS 7 programos savaitėje

Pirmad. ir penktad. — 11 val. ryte;
šeštad. ir sekmad. 8:30 — 9:30 ryte
Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.
Programos vedėja Aldona Daukus-Barkus.
Transliuojama iš nuosavo studijos
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.
Isteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.
Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro
(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas Petras Petrutis.
Transliuojama iš nuosavos studijos
2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30-11:30 Lietuvos laik.
ir kiekv. vakarą 20:15-20:30 Lietuvos laik.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.
Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic Program in English
and Lithuanian
Produced by Anthony J. RUDIS
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Saturday 8 p. m. to 9 p. m.
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..
Vedėjas Juozas Stempuzis.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Vedėjas — Ralph Valatka
Telefonas: 537-5550.
17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219
Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:25 — 9:05 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. — Kazys Gogelis.
13436 Garfield Ave., Detroit, Mich. 48239
Telefonas: 535-6683

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM AM 840
Kiekv. sekmadienį 4:15 — 5:15 val. p. p.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius.
273 Victoria Rr., Hartford, Conn.
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.
Direktorius Jokubas J. Stukas,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)
Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.
Vedėjas J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: Romas Kezys, 62-15 69 place,
Middle Village, N. Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien Vidurio Europos laik.
iki 21 val. 10 min. nuor. Europos laik.
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius.
Circonvallazione NOMENTANA 162.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir pveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė
Sekmadieniais 6 val. popiet.
per WCMF-FM, 96,5 mc.
Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580
Wilkins St., (14621); A. Cieminis, vicep.,
R. Kiršteinis, sek. 229 Nester St. (14621);
V. Žmuidzinis, išd., L. Laukaitienė, narė.
Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A.
Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziako-
nas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinis, Br. Krokys,
V. ir B. Litvinai, J. Šipiniai, D. Šurilienė,
V. Žmuidzinis.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708.
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas L. Stankevičius.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

7 radijo programos savaitėje
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
4 — 5 val. p. p.
Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.
Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius.
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Isteigta 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadieniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636
Tel. (312) 778-2100

Tolius šlutas, vald. pirm.

"L. DIENŲ" LEIDYKLOS K N Y G O S

MŪSŲ POEZIJOS LEIDINIAI

Gražina Tulauskaitė

Vakarė banga

Poezija

Aksominiais viršeliais

128 psl., kaina \$2.00

Elena Tumienė

KARALIAI IR ŠVENTIEJI

A. Korsakaitės viršelis ir vinietės

Kaina \$2.50

Nerima Narutė

RELIKVIJOS

Lyriniai natūrmortalai

Viršelio aplanką piešė P. Jurkūs

Kaina \$2.00

Aleksandras Radžius

PAUKŠČIŲ TAKAS

Viršelio aplankas Pauliaus Jurkaus

Kaina \$1.50

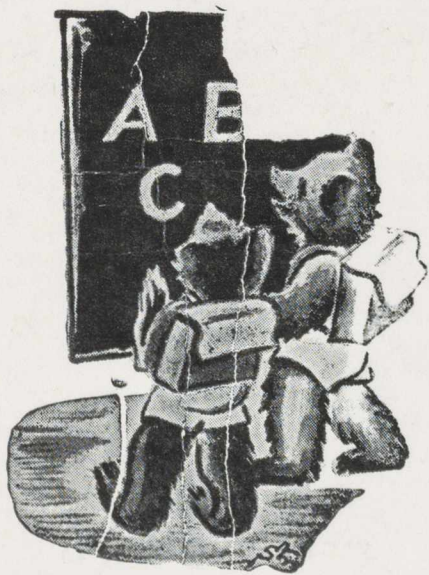
Alfonsas Gričius

PAŽADINTI SFINKSAI

Kaina \$1.50

Vytės Nemunėlio

Meškiukas Rudnosiukas

su spalvotomis V. Stančikaitės

ilustracijomis.

Kaina \$3.00

Juozo Tininio

meilės romanas laiškais
ir prozos bei poezijos vertimai
LAIŠKAI ANDROMACHAI

Su dail. Alf. Dociaus iliustracijomis

Gražaus albumo formato

Išleido "Lietuvių Dienos"

Kaina \$4.00

Gaunama leidykloje ir pas knygų
platintojus.

Dr. P. Skardžius, St. Barzdukas,
J. M. Laurinaitis

LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS

Tartis ir rašyba. Kirčiavimas. Kalbos dalykai. Žodynas. Išleido Liet. Tremtinių Bendruomenė, 1950 m. 606 psl. Įrišta kietais drobės viršeliais. \$4.00

Kiekvienam lietuviui reikalingiausia knyga, vienintelis lietuviškasis "Dictionary", reikalingas ypač mokslo jaunimui.

V. Ramonas

CROSSES (KRYŽIAI)

Romanas

Į anglų kalbą vertė Milton Starks.
Iliustruota grafiškais piešiniais.
329 ps. Kaina \$4.00

HISTORY OF LITHUANIA. By Dr. J. B. Končius. Published by the American Lithuanian Community of the U.S.A., Inc. Chicago, Ill. 142 p. (A pamphlet with illustrations and an ancient map).

"LIETUVIŲ DIENŲ" LEIDYKLA

4364 Sunset Boulevard

Hollywood, California 90029

A. Baranauskas

THE FOREST OF ANYKŠČIAI

(Anykščių šilėlis)

Poema

Angliškai išvertė Nadas Rastenis
(Su liet. originalu)

Redagavo ir įžangos žodį parašė
J. Tininis. Iliustruota medžio ražiniais. Didelio formato. Puiki dovana mūsų studijuojančiam jaunimui ir amerikiečiams.

Antroji laida

Kaina \$3.50

Nadas Rastenis,
Anykščių šilėlio ir Metų vertėjas.

Ši ir daug kitų lietuviškų knygų

"Lietuvių Dienų" knygyne,

4364 Sunset Blvd., Hollywood,
Calif. 90029

Telefonai: NO 4-2910; NO 4-2919

POEZIJA ir PROZA

skaito
autorai

Literatūros plokštelė

KETURI AUTORIAI

Poezijos, satyros - humoro ir prozos kūriniai skaito keturi mūsų rašytojai

PULGIS ANDRIUŠIS, BERNARDAS BRAZDŽIONIS,

ANTANAS GUSTAITIS ir STASYS SANTVARAS

Plokštelė ilgo grojimo, H. F.

Kaina \$5.00

Galima gauti leidykloje ir pas platintojus.

4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029

*****